

<u>1 PRIEDAS</u>	KAISIADORIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 M. PLANO PROJEKTAS
-------------------------	---

projektas

PATVIRTINTA

Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos
2023 m. _____ d.
sprendimu Nr.

**KAIŠIADORIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021-2027
M. PLANAS**

Turinys

Sąvokos	5
Ivadas	6
1. ESAMOS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO BŪKLĖS ANALIZĖ	7
1.1 Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos organizavimas	7
1.2 Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas	11
1.2.1 Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas	11
1.2.2 Įgyvendinti, įgyvendinami ir planuojami įgyvendinti investiciniai projektai	14
1.3 Atliekų prevencijos priemonių organizavimas	16
1.4 Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas	16
1.5 Komunalinių atliekų srautai ir jų tvarkymas	19
1.5.1 Komunalinių atliekų susidarymas	19
1.5.2 Mišrių komunalinių atliekų tvarkymas	20
1.5.3 Pirminio rūšiavimo būdu surinktų atliekų tvarkymas	25
1.6 Nustatytų užduočių įgyvendinimas	27
1.7 Kaišiadorių r. sav. atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatytų priemonių įgyvendinimas	31
1.8 Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė	34
2. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA 2021-2027 m.	35
2.1 Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys iki 2027 m.	35
2.2 Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai	36
2.3 Komunalinių atliekų srautų susidarymo ateityje vertinimas	38
2.4 Komunalinių atliekų srautų tvarkymo ateityje vertinimas	40
2.4.1 Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas	45
2.4.2 Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas	45
2.4.3 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas	48
2.4.4 Kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas	49
2.4.5 Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas	51
2.4.6 Šiukšlinimo mažinimo priemonės	52
2.5 Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas	52
3. KAIŠIADORIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO PRIEMONĖS	53
3.1 Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas 2021-2027 m.	53
3.2 Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai	66

Lentelės ir paveikslai

1 lentelė. Pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo sutartys	9
2 lentelė. Sutartys dėl papildančios atliekų surinkimo sistemos Kaišiadorių r. sav.	9
3 lentelė. Gyventojams taikomi įmokos dydžiai, 2021-2022 m.	12
4 lentelė. Vidutinės namų ūkių ir gyventojų vietinės rinkliavos ar kitos įmokos išlaidos Kauno regione, 2021 m.	12
5 lentelė. Atliekų, kurioms taikomas gamintojo atsakomybės principas, surinkimo ir finansavimo sutartys	13
6 lentelė. Kiti įgyvendinti projektai, priemonės	15
7 lentelė. Kaišiadorių r. sav. taikomos visuomenės švietimo ir informavimo priemonės ir jų sklaidos kanalai ...	16
8 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos prieinamumas Kaišiadorių r. sav.	17
9 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas, 2015-2021 m.	19
10 lentelė. Kaišiadorių r. sav. susidariusių komunalinių atliekų sudėtis 2016-2021 m., tonos	19
11 lentelė. Komunalinių atliekų surinkimo paslaugos Kaišiadorių r. sav. apimtis	20
12 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų kiekis, 2015-2021 m.	21
13 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų apdorojimas MBA / MAR įrenginiuose, tonos	23
14 lentelė. Atliekų panaudojimas po apdorojimo MBA / MAR įrenginiuose, tonos	24
15 lentelė. Komunalinių atliekų šalinimas, tonos	24
16 lentelė. Pakuočių atliekų surinkimo infrastruktūra Kaišiadorių r. sav.	25
17 lentelė. Konteinerine sistema atskirai surenkamų pakuočių atliekų apimtys, 2015-2020 m., tonos	25
18 lentelė. Užsto sistema surinktas pakuočių atliekų kiekis, tonos	25
19 lentelė. DGASA surinktas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis, tonos	26
20 lentelė. Surinktos žaliosios atliekos, tonos	26
21 lentelė. Surinktos tekstilės atliekos, tonos	26
22 lentelė. DGASA ir apvažiavimo būdu surinktos kitos atliekos, tonos	26
23 lentelė. Sutvarkytas šeimininkų atliekų kiekis, tonos	27
24 lentelė. Atliekų tvarkymo sektoriui 2014-2020 m. nustatyti uždaviniai	27
25 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų šalinimo užduoties įgyvendinimas Kaišiadorių r. sav., tonos	28
26 lentelė. KA perdirbimo ir kt. panaudojimo užduoties įgyvendinimas Kaišiadorių r. sav., tonos	28
27 lentelė. PA ir AŽ panaudojimo / perdirbimo užduoties įgyvendinimas Kaišiadorių r. sav., tonos	29
28 lentelė. Kitų VATP nustatytų užduočių įgyvendinimas	29
29 lentelė. Kaišiadorių r. sav. atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatytų priemonių įgyvendinimas	31
30 lentelė. Kaišiadorių r. sav. atliekų tvarkymo sistemos SSGG analizė	34
31 lentelė. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys ir planuojamas jų įgyvendinimas Kaišiadorių rajono savivaldybėje	35
32 lentelė. Prognozuojamas komunalinių atliekų susidarymas Kaišiadorių rajone iki 2027 m.	38
33 lentelė. Komunalinių atliekų kiekių ir sudėties prognozė Kaišiadorių rajone iki 2027 m. (su namudinio kompostavimo kiekiais), tonomis	39
34 lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų srautai Kaišiadorių rajone 2022-2027 m., tonomis	42
35 lentelė. Prognozuojami rūšiuojamuoju būdu surenkamų ir susidarymo vietoje sukompostuotų atliekų srautai Kaišiadorių rajone 2022-2027 m., tonomis	42
36 lentelė. Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimas Kaišiadorių rajone iki 2027 m.	43
37 lentelė. Surenkamų komunalinių atliekų kiekiai vienam gyventojui Kaišiadorių rajone iki 2027 m.	43
38 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų kompostavimo namų sąlygomis infrastruktūra Kaišiadorių rajone	45
39 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų surinkimo infrastruktūra Kaišiadorių rajone	46
40 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūra (ŽAKA) Kaišiadorių rajone	46
41 lentelė. Kaišiadorių rajono savivaldybės gyvenvietės, kuriose planuojamas MVA surinkimas bei planuojami surinkti MVA kiekiai	46
42 lentelė. Preliminarus virtuvinių kibirėlių, maišelių bei MVA konteinerių poreikis Kaišiadorių rajono savivaldybėje	47
43 lentelė. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Kaišiadorių rajone	49
44 lentelė. Tekstilės atliekų surinkimo konteineriai Kaišiadorių rajone	51

45 lentelė. Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo 2021-2027 m. priemonės....	54
46 lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas.....	66

1 paveikslas. Kaišiadorių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema	10
2 paveikslas. Vidutinės namų ūkio KA tvarkymo išlaidos Lietuvos regionuose, 2020 m.	13
3 paveikslas. Esama Kaišiadorių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistema	18
4 paveikslas. Pirminio rūšiavimo, kompostavimo ir mišrių komunalinių atliekų apimtys, 2015-2021 m.	20
5 paveikslas. Apibendrinta mišrių komunalinių atliekų sudėtis, 2016-2021 m.	21
6 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių biologiškai skaidžių atliekų sudėtis, 2016, 2021 m.	22
7 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių pakuočių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų sudėtis ..	22
8 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių inertinių ir kitų atliekų sudėtis, 2016, 2021 m.	23
9 paveikslas. Rūšiuojamuoju būdu per KATS surenkamų komunalinių atliekų srautai Kaišiadorių rajone iki 2030 m. (įvertinant ir užstatinių pakuočių atliekų surinkimą)	40
10 paveikslas. Komunalinių atliekų tvarkymo srautai Kaišiadorių rajone, 2027 m.....	44
11 paveikslas. MVA paruošimo perdirbimui depakeryje Zabieliškio MAR, anaerobinio apdorojimo ir aerobinio nusausinto raugo apdorojimo kartu su ŽA, maksimaliai panaudojant esamą infrastruktūrą, srautų diagrama ir principinė technologinė schema	48

Sąvokos

Santrumpa	Reikšmė
AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
APA	Atliekų priėmimo aikštelė
APVA	Aplinkos projektų valdymo agentūra
AŽ	Antrinės žaliavos
BSA	Biologiškai skaidžios atliekos
DGA	Didelių gabaritų atliekos
DGASA	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė
EEĮ	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos
ES	Europos Sąjunga
KA	Komunalinės atliekos
KATS	Komunalinių atliekų tvarkymo sistema
LR	Lietuvos Respublika
LRATCA	Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacija
MAR	Mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginiai
MBA	Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiai
MKA	Mišrios komunalinės atliekos
MVA	Maisto ir virtuvės atliekos
NP	Naudotos padangos
PA	Pakuotės atliekos
PVM	Pridėtinės vertės mokestis
SPAV	Strateginio poveikio aplinkai vertinimas
SSGG analizė	Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė
TIPK leidimas	Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas
Kauno RATC	Kauno regiono atliekų tvarkymo centras
USAD	Užstatų sistemos administratorius
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 metų planas
VAPTP	Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas
VERT	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba
VR	Vietinė rinkliava / įmoka
ŽA	Žaliosios atliekos
ŽAKA	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė

Įvadas

Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano tikslas – nustatyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemų organizavimo priemonės, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims.

Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atnaušina 2015 m. balandžio 30 d. Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. V17-118 patvirtintą *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2014–2020 metams*, numatant priemones, užtikrinančias Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 patvirtintame *2021-2030 metų nacionalinio pažangos plane*, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimu Nr. 573 patvirtintame *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane* ir *Kauno regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo plane* nustatytą tikslą bei užduočių įgyvendinimą.

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, savivaldybės lygmens atliekų prevencijos ir tvarkymo plano vykdymo laikotarpis sutampa su *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano* vykdymo laikotarpiu. *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas* parengtas pagal *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* ir 2022 m. rugpjūčio 19 d. LR aplinkos ministro įsakymo Nr. D1-274 *Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. D1-1004 „Dėl Reikalavimų regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams patvirtinimo“ pakeitimo* nuostatas.

Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planą sudaro šios pagrindinės dalys:

1. Esamos atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės apžvalga;
2. Atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;
3. Atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas.

Už *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* rengimą ir įgyvendinimo koordinavimą yra atsakinga VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centras. Planą įgyvendina Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija.

Sprendimus dėl *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano* įgyvendinimo įvertinimo ir plano pakeitimų priima Kaišiadorių rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centro siūlymus ir Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos.

Šiam planui, vadovaujantis *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše* numatyta tvarka, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, įskaitant ir visuomenės informavimo procedūras. Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2015 m. kovo 9 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-208 patvirtintu *Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose ir vertinimo subjektų, Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų užsienio valstybių informavimo tvarkos aprašu*.

1. ESAMOS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO BŪKLĖS ANALIZĖ

Esama atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė parengta 2015-2021 m. laikotarpiui vadovaujantis VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centro, Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos, Aplinkos apsaugos agentūros, Lietuvos statistikos departamento bei kitų oficialių šaltinių aprobuotais duomenimis.

1.1 Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos organizavimas

Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, apdorojimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniais ir juridiniams asmenims). Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis, už savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, būtinos jos teritorijose susidarantioms komunalinėms atliekoms tvarkyti, organizavimą atsakingos savivaldybių institucijos. Savivaldybės, didindamos atliekų tvarkymo sistemos efektyvumą, gali pavesti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkciją vienos ar kartu su kitomis savivaldybėmis įsteigtam juridiniam asmeniui – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui.

Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistema yra Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos, kuri apima Kauno m., Kauno r., Kėdainių r., Kaišiadorių r., Jonavos r. ir Raseinių r. savivaldybių teritorijas (toliau – Kauno regiono), dalis. 2005 m., kovo 2 d. Kauno regiono savivaldybės ir UAB „Kauno švara“ įsteigė VšĮ Kauno regiono atliekų tvarkymo centrą bei steigimo sutartimi įsipareigojo kurti vieningais principais paremtą regioninę atliekų tvarkymo sistemą.

Pagrindinis Kauno RATC veiklos tikslas yra regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas ir administravimas Kauno regiono teritorijoje, komunalinių atliekų sąvartynų bei kitų atliekų tvarkymo objektų statybos, plėtimo ir modernizavimo, rekultivavimo, saugaus jų eksploatavimo užtikrinimas. Kauno RATC veiklos sritys apima:

- Kauno regioninio nepavojingų atliekų (Lapių sąvartynas) ir Zabieliškio regioninio nepavojingų atliekų (Zabieliškio sąvartynas) sąvartynų eksploataciją bei trijų perkrovimo stočių eksploatuojančių įstaigų veiklos priežiūrą;
- trylikos atliekų priėmimo aikštelių (APA) ir trijų žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių (ŽAKA) Kauno regione eksploatavimą;
- Kauno komunalinių atliekų mechaninio-biologinio apdorojimo įrenginių (Kauno MBA) ir Zabieliškio komunalinių atliekų mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginių (Zabieliškio MAR) eksploatavimą;
- investicinių projektų įgyvendinimą;
- bendradarbiavimą su Kauno regiono savivaldybėmis atstovaujant ir sprendžiant aplinkosauginius klausimus;
- kitų Kauno RATC dalininkų funkcijų ir užduočių vykdymą.

2009 m. sausio 29 d. Kaišiadorių r. sav. tarybos sprendimu V17-32 patvirtintos *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklės*, kurios reglamentuoja komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje. Patvirtintų taisyklių pagrindu savivaldybė administracija įsipareigoja įgyvendinti šias funkcijas:

- vadovaujantis galiojančiais teisės aktais administruoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą. Savivaldybė atsakinga už komunalinių atliekų tvarkymo sistemos diegimą, plėtrą ir kontrolę;
- organizuoti savivaldybės viešųjų atliekų tvarkymo įrenginių (konteinerių, konteinerių aikštelių ar laikinų surinkimo punktų bei kitų atliekų tvarkymo įrenginių), kurie nuosavybės teise priklauso savivaldybei ir reikalingi taisyklėse nurodytoms savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo paslaugoms organizuoti, būklės priežiūrą bei atnaujinimą;
- organizuoti savivaldybės teritorijoje susidariusių bešeimininkių atliekų tvarkymą;
- įstatymų ir savivaldybės tarybos nustatyta tvarka organizuoti komunalinių atliekų tvarkytojo parinkimą;

- vykdyti visuomenės informavimą ir švietimą atliekų prevencijos klausimais.

Savivaldybės administracija taip pat rengia, o savivaldybės taryba tvirtina: savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisykles, įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžių nustatymo metodiką bei kitus dokumentus.

2013 m. birželio 27 d. Kaišiadorių r. sav. tarybos sprendimu Nr. V17-225 „Dėl pavedimo savivaldybės įmonei „Kaišiadorių paslaugos“ atlikti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkcijas“ SĮ „Kaišiadorių paslaugos“ nuspręsta pavesti atlikti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizavimo funkcijas:

- pateikti Savivaldybės institucijai (administracijos direktoriui) įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir komunalinių atliekų tvarkymą dydžio apskaičiavimą ir, jeigu Savivaldybės taryba šią įmoką patvirtina, ją rinkti;
- registruoti komunalinių atliekų turėtojus;
- rinkti, analizuoti informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymą savivaldybės ir (ar) atliekų tvarkymo regiono teritorijoje, regiono plėtros tarybos patvirtinto regioninio ir Savivaldybės tarybos patvirtinto savivaldybės atliekų tvarkymo plano priemonių, užtikrinančių Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane nustatytą užduočių įgyvendinimą, vykdymą;
- teikti pasiūlymus Savivaldybės tarybai dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tobulinimo ir plėtojimo;
- įgyvendinti visuomenės informavimo, švietimo ir mokymo priemones komunalinių atliekų tvarkymo srityje;
- sudaryti sutartis su komunalinių atliekų turėtojais.

Kaišiadorių rajono savivaldybės taryba 2022 m. lapkričio 24 d. sprendimu Nr. V17E-298 „Dėl pavedimo savivaldybės įmonei „Kaišiadorių paslaugos“ teikti komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo, vežimo, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo sistemos infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, priežiūros ir plėtros Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje paslaugos“ pavedė SĮ „Kaišiadorių paslaugos“ nuo 2023 m. sausio 1 d. atlikti administratoriaus funkcijas, teikiant komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje ir šių atliekų vežimo paslaugą ir pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo sistemos infrastruktūros įrengimo, priežiūros, atnaujinimo ir plėtros paslaugas, finansuojamas taikant *Pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugos teikimo būtinuosius reikalavimus ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutarties būtinąsias sąlygas*, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. D1-123.

Remiantis Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. rugsėjo 25 d. sprendimu Nr. V17-301 patvirtintu Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės stebėsenos ir kontrolės vykdymo tvarkos aprašu, komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo stebėseną vykdo atliekų tvarkytojas, o paslaugos teikimo kontrolę organizuoja ir vykdo savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo priežiūros ir kontrolės komisija.

Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis siekdamas užtikrinti geros kokybės ir prieinamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą visiems savivaldybės teritorijos gyventojams, organizuodamos komunalinių atliekų sraute susidarančių elektros ir elektroninės įrangos ir pakuočių atliekų tvarkymą, savivaldybės (arba savivaldybių pavedimu – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriai) privalo su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis sudaryti *Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo* 10 str. nurodytas bendradarbiavimo sutartis ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutartis.

Kaišiadorių r. sav. yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis su gamintojų ir importuotojų organizacijomis bei trišales laikinasias sutartis dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo savivaldybės teritorijoje.

1 lentelė. Pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo sutartys

Organizacija	Sutartis
VšĮ „Žaliasis taškas“	2013 m. spalio 7 d. Nr. KAS-32/SUT-298
VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“	2013 m. rugsėjo 25 d. Nr. PTO/L13-19/SUT-281
VšĮ „Gamtos ateitis“	2015 m. birželio 9 d. Nr. GA/06/09-01/Nr. SS-23

Šaltinis: Kaišiadorių r. sav. administracija

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme taip pat nustatyta, kad Vyriausybės gamintojams ir importuotojams nustatytų elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių, apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo užduotims įgyvendinti gali būti diegiamos savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančios atliekų surinkimo sistemos.

2 lentelė. Sutartys dėl papildančios atliekų surinkimo sistemos Kaišiadorių r. sav.

Organizacija	Kita sutarties šalis	Sutarties data	Sutarties Nr.	Sutarties dalykas
Asociacija „EEPA“ trišalės sutartys	Kaišiadorių r. sav. administracija	2016-03-25	SUT-44	Dėl papildančios elektros ir elektroninės įrangos bei baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimo sistemos
VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“	Kaišiadorių r. sav. administracija	2022-09-20	Nr. SUT(E)-117	Dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo bei visuomenės informavimo ir švietimo

Šaltinis: Kaišiadorių r. sav. administracija

Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė schema pavaizduota 1 paveiksle.

Šaltinis: sudaryta autorių

Kauno regiono savivaldybių veiksmai organizuojant komunalinių atliekų tvarkymo sistemą – suderinami regioninių ir savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo planų pagrindu, kaip tai nustato *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas*. Kaišiadorių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistemai organizuoti 2015 m. balandžio 30 d. Kaišiadorių r. sav. taryba sprendimu Nr. V17-118 patvirtino *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą 2014-2020 metams*. Vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* nuostatomis ir siekiant įgyvendinti *Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane* nustatytas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planas 2014-2020 metams* turi būti atnaujintas.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas Kaišiadorių r. sav. detalai reglamentuojamas 2009 m. sausio 29 d. Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. V17-32 patvirtintose *Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėse*.

1.2 Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš šių šaltinių: vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą, savivaldybės biudžeto, gamintojų ir importuotojų lėšų, skolintų lėšų, ES bei valstybės paramos lėšų.

1.2.1 Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas

Atliekų tvarkymas finansuojamas vadovaujantis *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme* nustatytu principu „teršėjas moka“. Šis principas reiškia, kad atliekų tvarkymo išlaidas turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ar importuotojas (gamintojo atsakomybės principas).

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodara nustatoma vadovaujantis šiais principais:

- *sąnaudų susigrąžinimo* – visos būtinosios sąnaudos, susidarancios dėl atliekų tvarkymo arba kitaip susijusios su šia veikla, privalo būti padengtos atliekų turėtojų. Rinkliavos ar kitos įmokos dydis už komunalinių atliekų surinkimą ir atliekų tvarkymą iš atliekų turėtojų turi užtikrinti, kad komunalinių atliekų turėtojai padengtų būtinąsias su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas, kurios patiriamos siekiant užtikrinti, kad komunalinių atliekų tvarkymo sistema atitiktų teisės aktuose nustatytus reikalavimus;
- *„teršėjas (arba atliekų turėtojas) moka“* – atliekų tvarkymo išlaidas, įskaitant išlaidas, patirtas reikiamai atliekų tvarkymo infrastruktūrai įrengti ir jai eksploatuoti, turi apmokėti pirminis atliekų darytojas arba dabartinis ar ankstesnis atliekų turėtojas perduodantis atliekų tvarkytojams atliekas privalo padengti su atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas ir (ar) produktų, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas ir (ar) importuotojas;
- *nediskriminavimo* – nustatant rinkliavą ar kitą įmoką už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą tos pačios kategorijos komunalinių atliekų turėtojams taikomos vienodos apmokestinimo sąlygos, turi būti taikomi vienodi rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatymo ir apskaičiavimo metodai, tvarka ir dydžiai;
- *proporcingumo* – atliekų turėtojams nustatyta rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą turi būti proporcingas pas atliekų turėtoją galinčiam susidaryti ar susidaranciam komunalinių atliekų kiekiui dėl atliekų turėtojų nekilnojamojo turto ir jo panaudojimo paskirties ir (ar) veiklos;
- *solidarumo* – palankesnes sąlygas dėl ekonominių, gyvenamosios vietos, atstumo iki atliekų tvarkymo įrenginių ar kitų priežasčių turintys komunalinių atliekų turėtojai prisideda prie komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo, kad būtų sudarytos prieinamos sąlygos naudotis komunalinių atliekų tvarkymo paslaugomis komunalinių atliekų turėtojams, kurie tokių sąlygų neturi ir kuriems rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą tampa didesne našta.

Nustatyti principai įgyvendinami apskaičiuojant įmokas (tarifus) arba vietinę rinkliavą už KA tvarkymą vadovaujantis 2013 m. liepos 24 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 711 *Dėl vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių patvirtinimo*. Taisyklės nustato bendruosius rinkliavos ar kitos įmokos dydžio nustatymo reikalavimus už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą. Šiomis taisyklėmis remiasi savivaldybės nustatydamos rinkliavos ar kitos įmokos dydį. Taisyklių esmė – nustatyti pastovias bei kintamas būtinąsias komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudas, kurias turi padengti kiekvienas nekilnojamo turto objektas (objektų sąrašą nustato Aplinkos ministerija).

Pastovioji rinkliavos ar kt. įmokos dedamoji nustatoma tokia, kad padengtų pastoviąsias, o kintamoji - kintamąsias su komunalinių atliekų tvarkymu susijusias sąnaudas. Pastovioji rinkliavos ar kt. įmokos dedamoji nustatoma pagal šias kintamąsias pasirinktinai: nekilnojamojo turto paskirtis ir plotas, nekilnojamojo turto paskirtis ir objektų skaičius, gyventojų / darbuotojų skaičius. Kintamoji rinkliavos dedamoji nustatoma pagal šias kintamąsias pasirinktinai: naudojamų mišrių komunalinių atliekų konteinerių skaičius ir tūris (dydis), naudojamų mišrių komunalinių atliekų konteinerių skaičius, tūris (dydis) ir ištuštinimo dažnumas, atiduodamų mišrių komunalinių atliekų svoris.

Įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą Kaišiadorių r. sav. yra nustatoma ir administruojama vadovaujantis 2020 m. balandžio 30 d. Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. V17E-89 *"Dėl Kaišiadorių rajono savivaldybės įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžių patvirtinimo"*.

Kaišiadorių r. sav. taikomas dvinarės įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą modelis, kai gyventojai butuose daugiabučiuose ir individualiuose namuose pastoviąją įmokos dalimi apmokestinami priklausomai nuo turto vienetų skaičiaus, o kintamąją dalimi butuose daugiabučiuose namuose - pagal registruotų gyventojų skaičių, individualiuose namuose – pagal ištuštintų konteinerių skaičių ir tūrį bei ištuštinimo dažnį.

Juridiniai asmenys įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą pastoviąją dalimi apmokestinami pagal nekilnojamojo turto objektų skaičių, o kintamąją dalimi pagal naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičių, tūrį ir ištuštinimo dažnį.

3 lentelė. Gyventojams taikomi įmokos dydžiai, 2021-2022 m.

Atliekų turėtojų grupė	Apmokestinamasis parametras		Įmokos dydis už apmokestinamąjį parametą	
	Pastovus parametras	Kintamas parametras	Pastovus įmokos dydis	Kintamas įmokos dydis
Daugiabučių gyvenamųjų namų butai	Turto vnt.	Gyv. skaičius	16,32	13,68
Individualūs gyvenamieji namai	Turto vnt.	Konteinerių sk., tūris ir ištuštinimo dažnis	20,88	10,79

Šaltinis: viešai prieinami duomenys

2021 m. vidutinės namų ūkio komunalinių atliekų surinkimo ir tvarkymo išlaidos Kaišiadorių r. sav. sudarė ~43,4 Eur/m. ir buvo vidutiniškai ~18 proc. mažesnės nei Kauno regiono vidurkis.

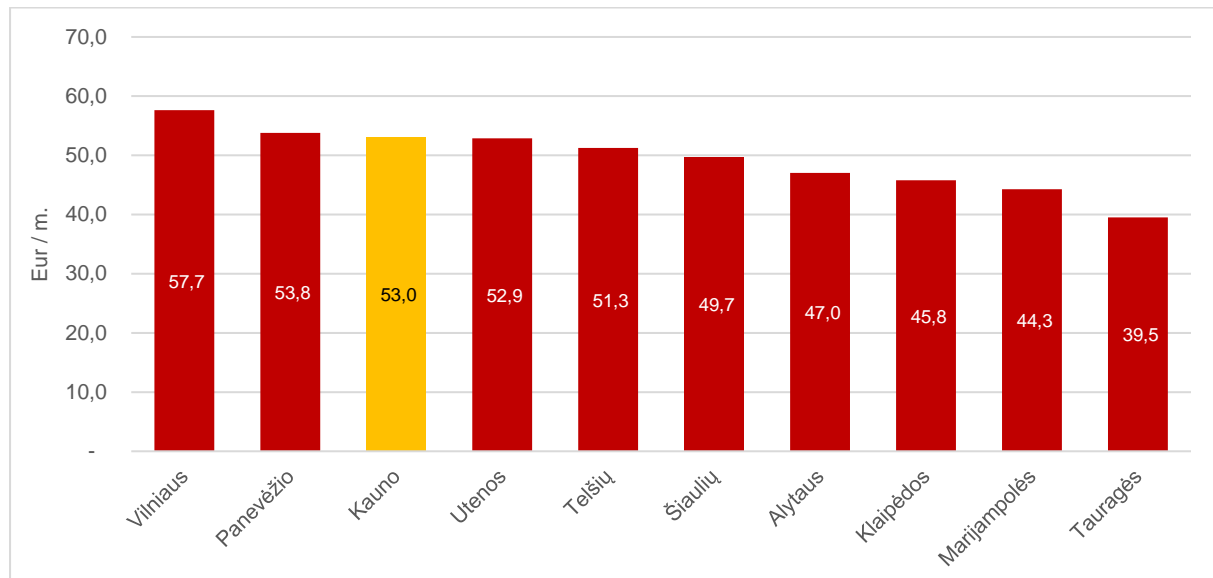
4 lentelė. Vidutinės namų ūkių ir gyventojų vietinės rinkliavos ar kitos įmokos išlaidos Kauno regione, 2021 m

Savivaldybė	Vidutinės VR ar kt. įmokos išlaidos, Eur/namų ūkis/m.	Vidutinės VR ar kt. įmokos išlaidos, Eur/gyv./m.
Kauno m.	48,84	23,88
Kauno r.	44,81	27,50
Kaišiadorių r.	43,44	17,64
Kėdainių r.	47,64	21,96
Raseinių r.	65,88	25,96
Jonavos r.	44,76	38,40

Šaltinis: AAA

Remiantis Lietuvos regioninių atliekų tvarkymo centrų asociacijos pateikiamais 2020 m. duomenimis, Kauno regione vieno namų ūkio išlaidos komunalinių atliekų tvarkymui siekė 53 Eur/m., t. y. 2-9 proc. mažiau nei Panevėžio bei Vilniaus regionuose, tačiau iki 25 proc. daugiau nei likusiuose regionuose.

2 paveikslas. Vidutinės namų ūkio KA tvarkymo išlaidos Lietuvos regionuose, 2020 m.

Šaltinis: LRATCA

Principas „teršėjas moka“ reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų ne tik atliekų turėtojas, bet ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas. Lietuvoje gamintojo atsakomybės principas taikomas pakuočių, elektros ir elektroninės įrangos, netinkamų eksploatuoti transporto priemonių, alyvos, ir kitų apmokestinamųjų gaminių (pvz., naudotų padangų) atliekų tvarkymui. Šių atliekų tvarkymo sąnaudos pagal gamintojo atsakomybės principą turi būti dengiamos šių gaminių gamintojų / importuotojų ir neįskaitomos į vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą (naudotų padangų – dalinai).

Atsižvelgiant į tai, kad tam tikros atliekos, kurioms taikomos gamintojo atsakomybės principas, yra surenkamos regioninėje komunalinių atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūroje, šios infrastruktūros eksploatavimo išlaidos yra dalinai finansuojamos gamintojų ir importuotojų organizacijų, pagal su Kauno RATC sudarytas dvišales sutartis.

5 lentelė. Atliekų, kurioms taikomas gamintojo atsakomybės principas, surinkimo ir finansavimo sutartys

Organizacija	Sutarties dalykas	Sutarties data	Sutarties Nr.
VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų asociacija“	Sutartis dėl buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo	2015 m. sausio 5 d.	Nr. 14
Viešoji įstaiga „Padangų importuotojų organizacija“	Laikinoji sutartis dėl padangų atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo	2019 m. gruodžio 30 d.	Nr. 19-131
Asociacija „EEPA“	Buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo	2017 m. birželio 7 d.	Nr. 17-52
Autogamintojų ir importuotojų asociacija	Laikinoji sutartis dėl padangų atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo	2019 m. gruodžio 30 d.	Nr. 19-132
Gamintojų ir importuotojų asociacija	Dėl gaminių atliekų surinkimo bei visuomenės informavimo ir švietimo	2018 m. sausio 8 d.	Nr. 18-07

Organizacija	Sutarties dalykas	Sutarties data	Sutarties Nr.
Gamintojų ir importuotojų asociacija	Laikinoji sutartis dėl padangų atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo	2020 m. sausio 23 d.	Nr. 20-10K
VšĮ PATS LT	Laikinoji sutartis dėl padangų atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo	2021 m. gruodžio 27 d.	Nr. 21-199K

Šaltinis: Kauno RATC

1.2.2 Įgyvendinti, įgyvendinami ir planuojami įgyvendinti investiciniai projektai

Projektinė veikla yra neatsiejama Kauno regiono ir Kaišiadorių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros dalis. Nuo regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo pradžios Kauno RATC bei regiono savivaldybės įgyvendino daugiau kaip dešimtį projektų, kuriais sukurta didžioji dalis esamos komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir sudarytos tinkamos atliekų surinkimo, apdorojimo ir šalinimo sąlygos.

Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas

Lapių regioninio sąvartyno statyba, kurios metu buvo atlikti šie darbai: įrengtas buitinių atliekų sąvartyno 2-asis kaupimo laukas apie 8,8 ha; rekultivuotas 1-asis kaupimo laukas; 3-iajame lauke užbaigti dalies sekcijos statybos darbai; perkelta aptarnaujančio transporto stoginė; sumontuotos naujos automobilinės svarstyklės bei pastatyta automobilių ratų plovykla ir kt.

Projektas įgyvendintas 2007-2009 m. laikotarpiu. Projekto vertė ~35,2 mln. Lt.

Zabielišio sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2003 m. Iki Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo projekto įgyvendinimo pradžios Zabielišio sąvartyne atliekos buvo pilamos pirmoje kaupimo lauko sekcijoje (2,12 ha). Įgyvendinant investicinį projektą I etape, įrengta antra atliekų kaupimo sekcija, sudaryta iš dviejų dalių, kurių bendras užimamas plotas 2,57 ha.. Bendras visų kaupimo sekcijų pajėgumas sudaro apie 610 tūkst. m³, t.y. galima šalinti apie 495 tūkst. tonų atliekų. Sąvartyne taip pat įrengta atliekų kompostavimo aikštelė, kurios paskirtis atskirai surinkti sodo (žalia masė) atliekas. Bendras aikštelės pajėgumas – 1.000 t/metų. Pagamintas kompostas - naudojamas sąvartyno poreikiams arba miesto žaliųjų plotų priežiūrai.

Projektas įgyvendintas 2007-2009 m. laikotarpiu. Projekto vertė ~14,8 mln. Lt.

Uždarant senus sąvartynus buvo siekiama sumažinti gruntinio vandens ir dirvožemio (aplinkos) taršą, neigiamą poveikį žmonių sveikatai. Projekto veiklos apėmė: Kauno regiono senųjų sąvartynų uždarymą bei Kauno regiono užterštų teritorijų (šiukšlynų) sutvarkymą. Projekto metu regiono teritorijoje buvo uždaryti 58 vidutiniai ir maži sąvartynai.

Projektas įgyvendintas 2008-2009 m. laikotarpiu. Projekto vertė ~19,4 mln. Lt.

Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra

Projekto tikslas – užtikrinti, kad būtų perdirbama ir kitaip panaudojama ne mažiau kaip 50% visų Kauno regiono teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų, iki 2020 metų sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos sudarytų ne daugiau kaip 35% 2000 metų biologiškai skaidžių komunalinių atliekų kiekio.

Projekto veiklos apėmė: mechaninio-biologinio apdorojimo įrenginių statybą Kauno m. sav., kurių metinis galingumas ~ 220 tūkst. t/m. Įrenginiuose planuota tvarkyti Kauno m., Jonavos, Kaišiadorių, Raseinių ir Kauno rajono savivaldybėse susidarančias komunalines atliekas. Kėdainių rajone susidarančias mišrias komunalines atliekas nuspręsta tvarkyti naujai įrengiamuose mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginiuose Zabielišio sąvartyne, kurių galingumas ~ 20 tūkst. t/m. Planuota, kad iš surinktų komunalinių atliekų atskirtos antrinės žaliavos bus nukreiptos perdirbimui ar kitokiam pakartotiniam panaudojimui, o biologiškai skaidžios atliekos bus kompostuojamos.

Projektas įgyvendintas 2010-2015 m. laikotarpiu, o įrenginiai pradėti eksploatuoti 2016 m. Projekto vertė ~ 34,5 mln. Eur.

Kauno regiono didelių gabaritų atliekų surinkimo bei kompostavimo aikštelių įrengimas

Projekto tikslai – teikti Kauno apskrities gyventojams visuotinas, prieinamas ir kokybiškas viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas; sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio Kauno apskrities sąvartynuose, mažinimo pajėgumus.

Projekto įgyvendinimo metu pastatytos 5 didelių gabaritų ir pavojingų atliekų surinkimo aikštelės (Kuršių g. 9E, Kaunas; Palemono g. 12E, Kaunas; Chemijos g. 4E, Kaunas; Vandžiolgos g. 92B, Kaunas; Darbininkų g. 19, Jonava) ir 2 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės (Nemajūnų g. 15A, Kaunas; Juozapavos k., Vandžiolgos sen., Kauno r.). Naujai įrengtose didelių gabaritų atliekų priėmimo aikštelėse gyventojai gali palikti senus baldus, padangas, panaudotą alyvą, užterštas pakuotes, medieną, metalą, buitinę techniką ir kt. atliekas, kurios susidaro namuose, bet netinka išmetimui į buitinių atliekų konteinerius.

Projektas įgyvendintas 2010-2015 m. laikotarpiu. Projekto vertė ~11 mln. Lt.

Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kaišiadorių rajono savivaldybėje

Pagrindinė komunalinių atliekų tvarkymo sektoriaus problema iniciavusi šio projekto poreikį - nepakankamai efektyvus Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos veikimas, vykdamas atskirą rūšiuojamąjį atliekų surinkimą. Projekto metu įrengus konteinerių aikšteles, įsigijus reikiamus konteinerius ir kompostavimo priemones individualių namų valdoms bus prisidedama prie siekiamų rūšiuojamojo surinkimo rodiklių įgyvendinimo, aplinkos taršos mažinimo, gyvenamosios ir darbo aplinkos patrauklumo didinimo, atliekų tvarkymo kaštų mažinimo. Aikštelių su konteineriais įrengimas leis sukurti atskiram rūšiuojamam surinkimui reikiamus pajėgumus. Projekto metu numatoma įrengti, pagal parengtas konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, 1 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę, kurioje bus pastatyti priėmėjo, buities pavojingų atliekų, buities elektronikos atliekų ir atliekų paruošimo pakartotiniam naudojimui pastatai ir 16 vnt. atliekų surinkimo konteinerių, 38 pusiau požeminės ir 41 antžeminės konteinerių aikštelės ir įsigyti 4 000 biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo priemonių, skirtų individualioms valdoms. Pusiau požeminėse aikštelėse būtų pastatyti 58 mišrių komunalinių, 38 popieriaus/ kartono, 38 stiklo, 38 plastiko ir 38 tekstilės atliekų konteineriai (16 vnt. Antžeminiai). Antžeminėse aikštelėse – 82 mišrių komunalinių, 41 popieriaus/ kartono, 41 stiklo, 41 plastiko, 14 tekstilės, ir 92 žaliųjų atliekų konteineriai, planuojama, kad projekto metu sukurti atskiro komunalinių atliekų surinkimo pajėgumai sieks 1.897 t./ m.

Projektas pradėtas 2015 m. spalio 21 d., planuojama veiklų įgyvendinimo pabaiga – 2023 rugsėjo 1 d. Projekto vertė ~ 1,6 mln. Eur

Kiti įgyvendinti projektai, priemonės

6 lentelė. Kiti įgyvendinti projektai, priemonės

Projekto pavadinimas	Projekto apibūdinimas
Apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo sistemų kūrimas ir vystymas Kaišiadorių rajono savivaldybėje, vykdamas pakuočių atliekų surinkimo sistemos infrastruktūros (konteinerių) plėtrą	Priemonės vykdymo laikotarpis: 2016-02-03 – 2016-06-02. Projekto įgyvendinimo metu nupirka ir išdalinta privačioms namų valdoms 1.000 vnt. 240 litrų talpos konteinerių, skirtų mišriai pakuotei rinkti ir rūšiuoti.
Asbesto turinčių gaminių surinkimas ir perdavimas sutvarkyti	Priemonės vykdymo laikotarpis: 2019-11-11 – 2019-12-30. Projekto įgyvendinimo metu Kaišiadorių rajono savivaldybėje iš gyventojų ir seniūnijų surinkta 81,16 tonos asbesto gaminių turinčių atliekų ir perduota į regioninį sąvartyną saugiai sutvarkyti. Projekto vertė – 15.246 Eur
Asbesto turinčių gaminių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu, transportavimas ir saugus šalinimas Kaišiadorių rajono savivaldybėje	Priemonės vykdymo laikotarpis: 2019-12-05 – 2020-06-15. Įgyvendinant Valstybinį asbesto šalinimo veiksmų planą, projekto metu iš gyventojų ir seniūnijų surinkta 69,68 t. asbesto gaminių turinčių atliekų ir perduota į regioninį sąvartyną saugiai sutvarkyti. Projekto vertė – 11.877 Eur.

Projekto pavadinimas	Projekto apibūdinimas
Pakuočių atliekų surinkimo ir rūšiavimo konteinerių įsigijimas	Priemonės vykdymo pradžia – 2019-12-13, pabaiga – 2019-12-30. Nupirka 664 vnt. 120 litrų talpos konteinerių, skirtų stiklo atliekoms (pakuotėms) surinkti individualiose valdose. Suma – 12.064 Eur.
Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių projektavimas	Priemonės vykdymo pradžia – 2020-01-01, pabaiga – 2020-12-30. Parengta projektavimui techninė užduotis, parengtas didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės techninis projektas, atlikti žemės sklypo ekogeologiniai tyrimai. Iš dalies finansuotas ES projektas „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Kaišiadorių rajono savivaldybėje“. Suma – 10.990 Eur.
Atliekų rūšiavimui jų susidarymo vietose skirtų priemonių įsigijimas	Priemonės vykdymo laikotarpis: 2020-11-10 -2021-12-02. Projekto įgyvendinimo metu nupirka 500 vnt. (po 250 vnt. 240 litrų ir 120 litrų talpos) konteinerių, skirtų mišrių ir stiklo (pakuočių ir antrinių žaliavų) atliekoms surinkti iš individualių namų valdų. Projekto vertė -11.325 Eur.
Naudotų padangų atliekų sutvarkymas	Priemonės vykdymo laikotarpis: 2021-04-21 -2021-10-04. Projekto įgyvendinimo metu surinkta ir perduota sutvarkyti 30,7 tonos bešeimininkių padangų atliekų. Projekto vertė – 3.303 Eur.

Šaltinis: Kaišiadorių r. sav. administracija

1.3 Atliekų prevencijos priemonių organizavimas

Atliekų hierarchijoje pagrindinis prioritetas skiriamas atliekų prevencijai, kurios tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, kenksmingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose. Kaišiadorių r. sav. šis prioritetas įgyvendinamas taikant kompleksą organizacinių, administracinių, ekonominių bei kt. priemonių. Savivaldybėje ypatingai didelis dėmesys skiriamas visuomenės švietimui ir informavimui, kaip tai numatyta *Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane* bei *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane*

7 lentelė. Kaišiadorių r. sav. taikomos visuomenės švietimo ir informavimo priemonės ir jų sklaidos kanalai

Priemonės	Priemonės, sklaidos kanalo apibūdinimas
Informavimo priemonės	Lankstinukai apie tinkamą atliekų rūšiavimą kolektyvinėmis priemonėmis
	Rubrika spaudoje „Klausiate-atsakome“ susijusi su atliekų tvarkymu
	Išorinės socialinės reklamos ant atliekas surenkančių automobilių
Švietimo priemonės	Švietimo įstaigoms išdalintos dėžės atliekų rūšiavimui
	Paskaita apie atliekų rūšiavimo būtinumą, tvarią aplinką ir žiedinį atliekų panaudojimą
	Nuolatinis gyventojų švietimas tiesioginio kontakto metu

Šaltinis: Kaišiadorių r. sav. administracija

Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane taip pat numatyta, kad turi būti siekiama skatinti ne tik atliekų prevencijos, bet ir gaminių pakartotinio naudojimo ir paruošimo naudoti pakartotinai veiklos. Atsižvelgiant į tai Kaišiadorių r. sav. didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje sukurta daiktų paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūra, t. y. įrengta daiktų dalijimosi stotelė „Atiduotuvė“, kurioje sudaryta galimybė žmonėms dalintis nereikalingais, bet dar tinkamais naudoti daiktais.

Kaišiadorių r. sav. savivaldybėje taip pat taikoma dvinarės įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą sistema, kuri individualių namų gyventojus, juridinius asmenis skatina mažinti išmetamų atliekų kiekį ir tokiu būdu sumažinti už konteinerio ištuštinimą mokamos vietinės rinkliavos dydį.

1.4 Komunalinių atliekų turėtojų aptarnavimas

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatyta, jog savivaldybės iki 2016 m. privalo užtikrinti, kad visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga. Remiantis Aplinkos apsaugos agentūros pateikiama apibendrinta

informacija apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemas Lietuvos savivaldybėse už 2020 m., komunalinių atliekų tvarkymo paslauga Kaišiadorių r. sav. teikiama 95,12% gyventojų ir 87,16% juridinių asmenų.

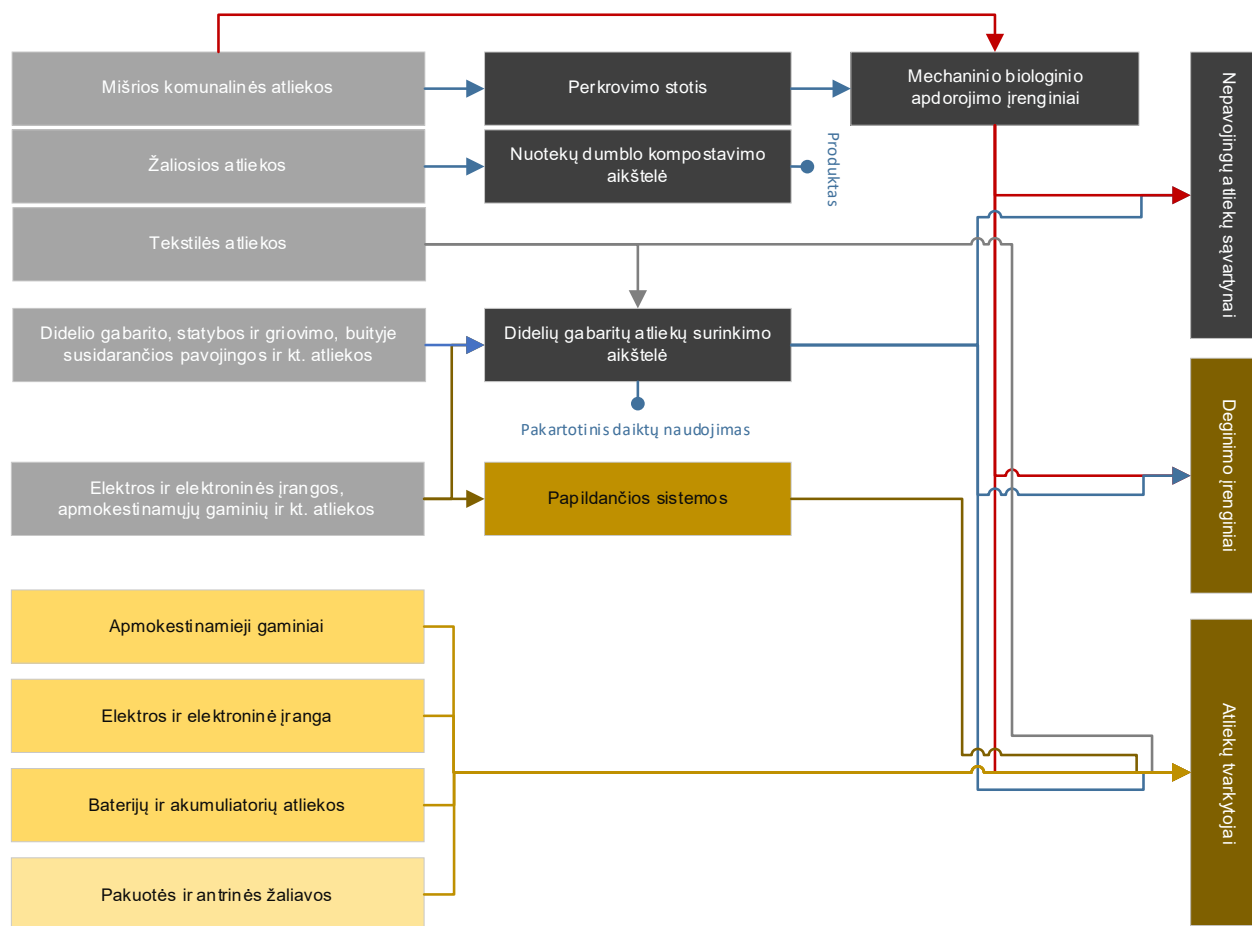
8 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos prieinamumas Kaišiadorių r. sav.

Atliekų turėtojai	Atliekų turėtojų skaičius / dalis, kuriems teikiama paslauga	
	Vnt.	%
Gyventojų skaičius / dalis, kuriems teikiama paslauga	27.933	95,12
Juridinių asmenų skaičius / dalis, kuriems teikiama paslauga	380	87,16

Šaltinis: AAA

Komunalinių atliekų turėtojams teikiamos šių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos: mišrių komunalinių atliekų, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų, žaliųjų, tekstilės atliekų, elektros ir elektroninės įrangos, buitės pavojingų, didžiųjų atliekų, naudotų padangų bei statybos ir griovimo atliekų.

3 paveikslas. Esama Kaišiadorių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistema

Šaltinis: sudaryta autorių

1.5 Komunalinių atliekų srautai ir jų tvarkymas

1.5.1 Komunalinių atliekų susidarymas

Vertinant komunalinių atliekų susidarymą nagrinėti 2015-2021 m. atliekų kiekių bei 2016-2021 m. komunalinių atliekų sudėties duomenys. Atitinkami laikotarpiai pasirinkti atsižvelgiant į Kaišiadorių r. sav. atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plano taikymo laikotarpį bei egzistuojančių duomenų struktūrą. Vertinimui naudojami komunalinių atliekų, kurios patenka į savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo bei jas papildančias sistemas, kiekių duomenys.

2015-2021 m. Kaišiadorių r. sav. vidutiniškai per metus susidarė 12 tūkst. t. komunalinių atliekų. Daugiausiai jų susidarė 2021 m. (14,7 tūkst. t.), mažiausiai - 2015 m. (8,3 tūkst. t.). Vertinamu laikotarpiu komunalinių atliekų susidarymas kiekvienais metais augo vidutiniškai 10%.

9 lentelė. Komunalinių atliekų susidarymas¹, 2015-2021 m.

Teritorija	Vnt.	Susidaręs komunalinių atliekų kiekis						
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kaišiadorių r. sav.	gyv.	31.915	31.447	30.836	30.257	29.904	29.526	29.835
	t.	8.325	10.972	11.830	12.555	12.846	13.499	14.749
	kg/gyv.	261	349	384	415	430	457	494
Kauno regionas	gyv.	550.495	545.352	538.500	532.452	531.201	532.969	540.157
	t.	206.468	229.703	239.159	249.951	239.126	237.182	271.210
	kg/gyv.	375	421	444	469	450	445	502

Šaltinis: sudaryta autorių

Savivaldybės komunalinių atliekų sudėtyje 2021 m. didžiausią komunalinių atliekų dalį sudarė biologiškai skaidžios (43%) bei inertinės ir kitos atliekos (33%), pakuočių, pakuočių atliekos bei antrinės žaliavos sudarė 24% visų susidarusių komunalinių atliekų.

Kaip ir ankstesniais metais 2021 m. plastikas (59%) ir stiklas (32%) sudarė didžiąją (91%) pakuočių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų dalį, o biologiškai skaidžiose atliekose dominavo žaliosios atliekos (43%), kitos komunalinės biologiškai skaidžios (26%) bei popieriaus ir kartono (14%) atliekos, kurios kartu sudarė 83% visų biologiškai skaidžių atliekų.

10 lentelė. Kaišiadorių r. sav. susidariusių komunalinių atliekų sudėtis 2016-2021 m., tonos

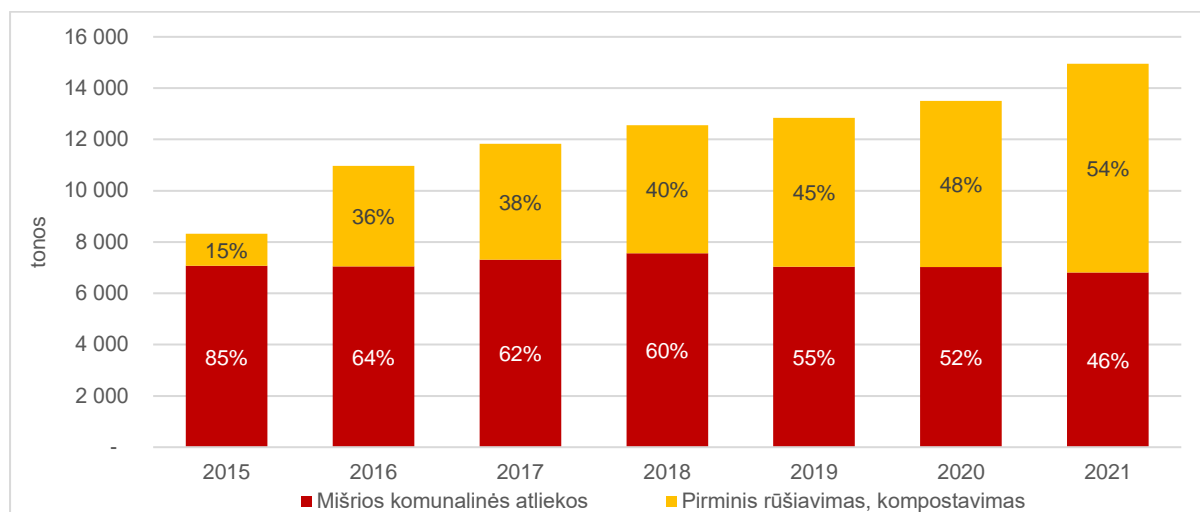
Atliekų kategorija	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Susidarančios KA	10.972	11.830	12.555	12.846	13.499	14.749
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	598	522	932	769	524	897
Žaliosios atliekos	2.873	3.193	3.090	2.890	3.558	2.763
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	38	87	88	87	18	11
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos	264	453	372	552	855	750
Tekstilės atliekos	480	256	535	231	414	284
Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	2.272	2.329	2.488	1.428	1.633	1.676
Biologiškai skaidžios atliekos	6.524	6.840	7.506	5.958	7.001	6.380
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	1.299	1.871	1.784	2.106	2.084	2.043
PET pakuočių atliekos	70	41	69	51	35	62
Kombinuotų pakuočių atliekos	75	41	63	46	41	65
Metallų, įskaitant pakuotes, atliekos	149	186	186	116	167	212
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	634	554	552	781	598	1.099
Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos	2.227	2.691	2.655	3.100	2.925	3.481
Inertinės atliekos	1.015	887	1.284	1.531	1.343	2.083
Kitos atliekos	1.206	1.412	1.109	2.258	2.230	2.805
Inertinės ir kitos atliekos	2.221	2.299	2.394	3.789	3.573	4.888

Šaltinis: sudaryta autorių

¹ Komunalinių atliekų susidarymas apskaičiuojamas kaip sukompostuotų, atskirai surinktų ir mišrių komunalinių atliekų kiekio suma.

2015-2021 m. pirminio rūšiavimo būdu surinktų atliekų kiekis kiekvienais metais augo vidutiniškai 29% per metus. 2021 m. pirminio rūšiavimo būdu surinktos atliekos sudarė 54% visų susidariusių komunalinių atliekų, kai 2015 m. sudarė tik 15%. Nuo 2016 m. individualių namų savininkams išdalinus kompostavimo priemones kiekvienais metais sukompostuojama apie 2,4 tūkst. t. žaliųjų atliekų, t. y. ~16% visų 2021 m. susidarančių komunalinių atliekų.

4 paveikslas. Pirminio rūšiavimo, kompostavimo ir mišrių komunalinių atliekų apimtys, 2015-2021 m.

Šaltinis: AAA, Kauno RATC

1.5.2 Mišrių komunalinių atliekų tvarkymas

Mišrių komunalinių atliekų tvarkymo paslauga Kaišiadorių r. sav. apima konteinerio, atitinkančio atliekų turėtojo poreikį mišrių komunalinių atliekų kaupimui, pateikimą, kolektyvinio naudojimo konteinerių periodišką plovimą ir dezinfekavimą (individualius konteinerius ir juridinių asmenų konteinerius plauna atliekų turėtojai), surinktų mišrių komunalinių atliekų pristatymą į mechaninio biologinio apdorojimo, įrenginius, šių atliekų apdorojimą bei vėlesnį panaudojimą deginimo įrenginiuose ir (ar) šalinimą sąvartyne.

Mišrių komunalinių atliekų surinkimas Kaišiadorių r. sav. organizuojamas *Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo* bei kitų teisės aktų pagrindu parenkant atliekų vežėją, kuris teikia viešąsias komunalinių atliekų surinkimo paslaugas pagal *Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo dėl minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų bei savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklių* nuostatas, Kaišiadorių r. sav. mišrias komunalines ir kitas atliekas surenkantys subjektai pateikiami lentelėje žemiau.

11 lentelė. Komunalinių atliekų surinkimo paslaugos Kaišiadorių r. sav. apimtis

Atliekų vežėjas	Surenkamos komunalinės atliekos						
	MKA	BSA	DGA	PA	EEĮ	NP	Tekstilė
Kauno švara, UAB	+	+	+	-	+	+	+
SĮ „Kaišiadorių paslaugos“	-	-	-	+	-	-	-

Šaltinis: AAA

Savivaldybėje po pirminio rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos surenkamos prie daugiabučių gyvenamųjų namų esančiose kolektyvinėse mišrių komunalinių atliekų surinkimo antžeminėse, pusiau požeminėse konteinerinėse aikštelėse. Mišrios komunalinės atliekos iš daugiabučių gyvenamųjų namų, įstaigų, įmonių ir organizacijų surinkti dažniausiai naudojami 1.1 m³; 5 m³ talpos konteineriai, kurie aptarnaujami savivaldybių lygmens atliekų tvarkymo taisyklėse nustatytu dažnumu. MKA iš individualių namų, esančių savivaldybės teritorijoje, surenkamos individualiais 0.12; 0.24; 1.1 m³ konteineriais.

Augant pirminio rūšiavimo apimtims 2015-2021 m. mišrių komunalinių atliekų kiekis Kaišiadorių r. sav. sumažėjo labai neženkiai, t. y. nuo 7,1 iki 6,8 tūkst. t. Vienam gyventojui atitinkamu laikotarpiu tenkantis

susidarančių mišrių komunalinių atliekų kiekis išaugo nuo 221 iki 228 kg/gyv., tačiau liko žemiausias visame Kauno regione.

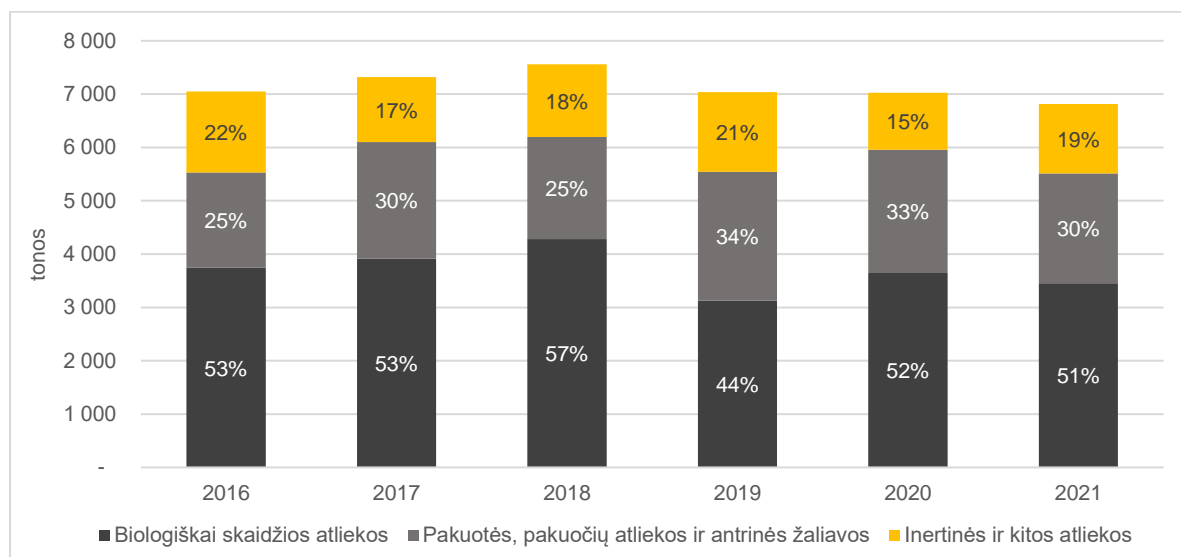
12 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų kiekis, 2015-2021 m.

	Matavimo vnt.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gyventojų skaičius Kaišiadorių r. sav.	Gyv. sk.	31.915	31.447	30.836	30.257	29.904	29.526	29.835
Surinktas mišrių komunalinių atliekų kiekis	t.	7.068	7.052	7.318	7.560	7.037	7.025	6.816
Kaišiadorių r. sav. gyventojui tenkantis mišrių komunalinių atliekų kiekis	kg/gyv.	221	224	237	250	235	238	228

Šaltinis: AAA

Mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimų rezultatai rodo, kad nuo 2016 iki 2021 m. Kaišiadorių r. sav. mišrioje komunalinėse atliekose biologiškai skaidžių atliekų susidarymo pakitimai buvo neženklūs (nuo 53 iki 51%), pakuočių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis padidėjo (nuo 25 iki 30%), o inertinių ir kitų atliekų sumažėjo (nuo 22 iki 19%).

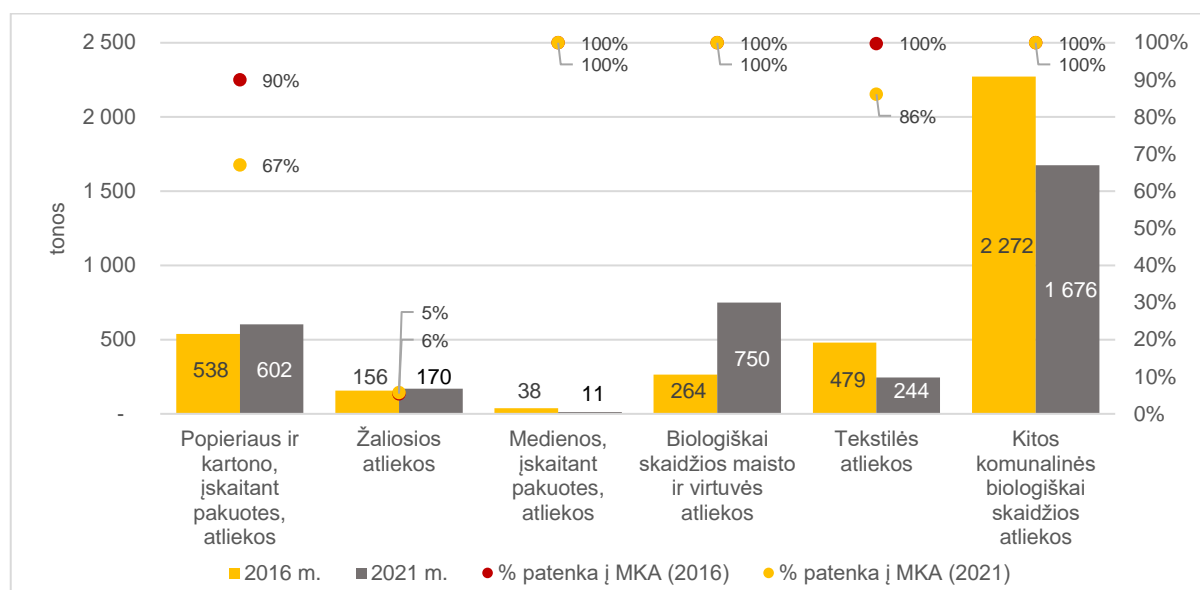
5 paveikslas. Apibendrinta mišrių komunalinių atliekų sudėtis, 2016-2021 m.

Šaltinis: AAA, Kauno RATC

2021 m. į mišrias komunalines atliekas pateko 52 proc. visų susidariusių biologiškai skaidžių atliekų, t. y. 4 proc. mažiau nei 2016 m. Didžiausią jų dalį sudarė kitos komunalinės biologiškai skaidžios (49%), maisto ir virtuvės (22%) ir popieriaus ir kartono (17%) atliekos. Į mišrias komunalines atliekas pateko visos savivaldybėje susidariusios kitos komunalinės biologiškai skaidžios, maisto-virtuvės atliekos, 86% tekstilės atliekų ir daugiau nei pusė (67%) popieriaus ir kartono atliekų. Mažiausiai į mišrias komunalines atliekas patenka žaliųjų atliekų (6%).

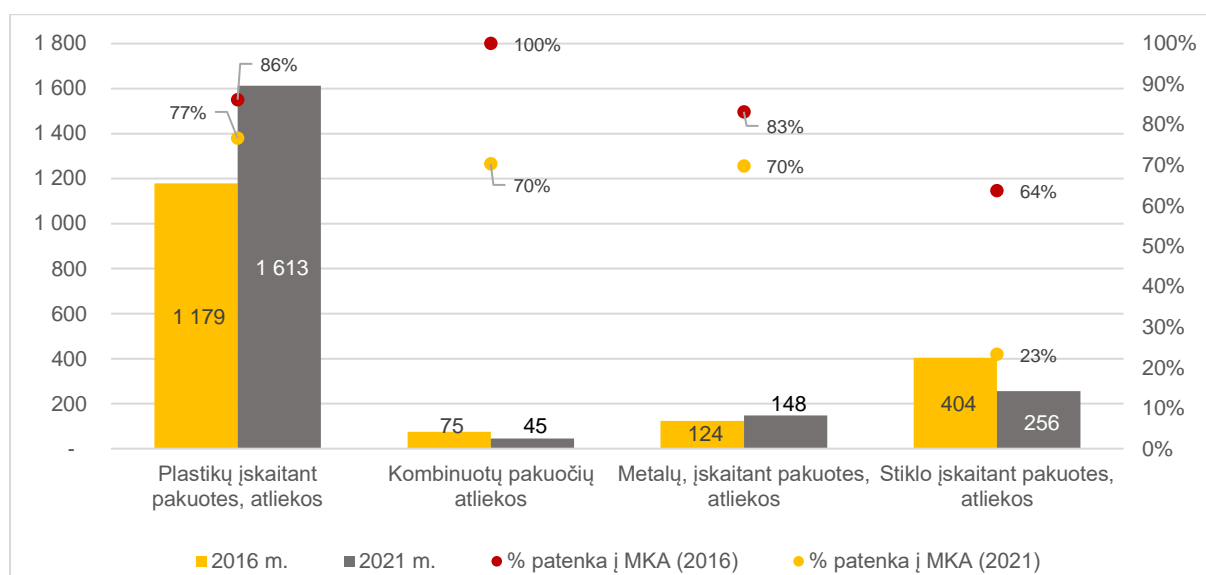
6 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių biologiškai skaidžių atliekų sudėtis, 2016, 2021 m.

Šaltinis: AAA, Kauno RATC

2016 m. į mišrias komunalines atliekas pateko 80% visų susidariusių pakuočių ir antrinių žaliavų, tuo tarpu 2021 m. jų dalis sudarė 59%. Didžiausią jų dalį sudarė kitos komunalinės plastiko, įskaitant pakuotes (75%), stiklo (12%) atliekos. Į mišrias komunalines atliekas pateko didžioji dalis visų savivaldybėje susidarančių plastiko, įskaitant pakuotes, atliekų (76%). Didesnė pažanga matoma stiklo atskiro surinkimo srityje, lyginant su susidarymu 2021 m. į mišrias komunalines atliekas pateko 23% stiklo atliekų, 2016 m. jų dalis buvo ženkliai didesnė ir sudarė 64%.

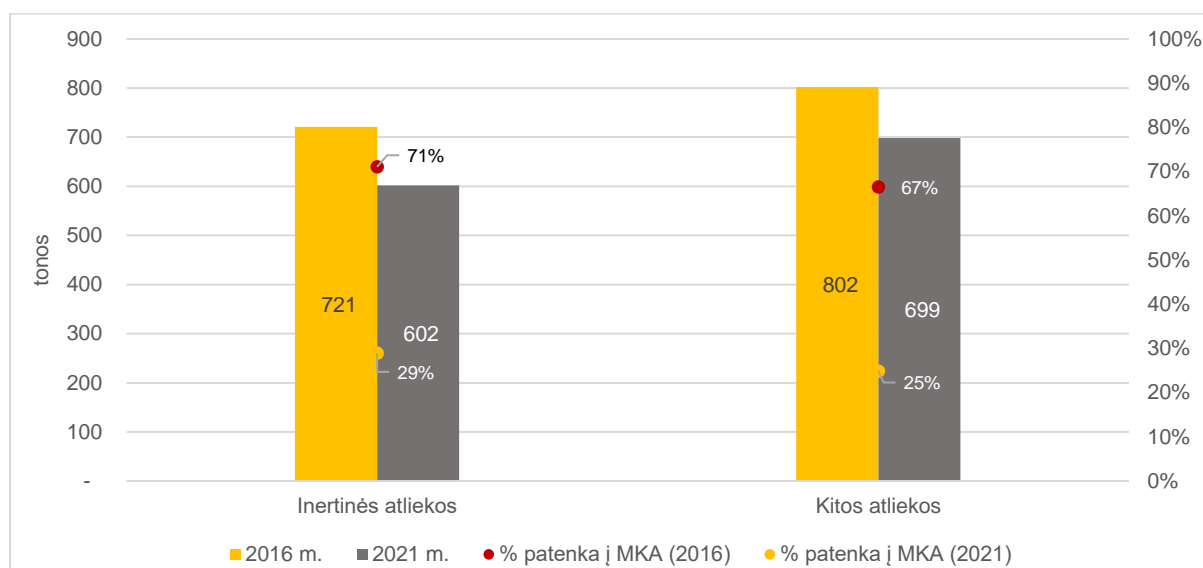
7 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių pakuočių, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų sudėtis

Šaltinis: AAA, Kauno RATC

Inertinių ir kitų atliekų kiekis patenkantis į mišrias komunalines atliekas 2016-2021 m. sumažėjo nuo 1.523 iki 1.301 t., lyginant su susidarymu, jų dalis MKA nežymiai sumažėjo nuo 22% iki 19% visų susidariusių inertinių ir kt. atliekų. Analizuojamu laikotarpiu inertinių atliekų kiekis patenkantis į mišrias komunalines atliekas sumažėjo beveik per pusę, nuo 71% iki 29%.

8 paveikslas. Mišriose komunalinėse atliekose esančių inertinių ir kitų atliekų sudėtis, 2016, 2021 m.

Šaltinis: AAA, Kauno RATC

Kaišiadorių surinktos mišrios komunalinės atliekos pristatomos į komunalinių atliekų perkrovimo stotį, iš kurios jos toliau pristatomos į Kauno mechaninio-biologinio apdorojimo įrenginius..

Kauno mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius sudaro dvi identiškos mechaninio rūšiavimo linijos, kurių kiekvienos pajėgumai – 31,2 t/val. Atvežtos į priėmimo bunkerį mišrios komunalinės atliekos yra patikrinamos, t. y. atskiriamos visos rūšiavimui netinkamos atliekos (padangos, pavojingos atliekos ir kt.). Į rūšiavimo liniją pateiktos atliekos yra susmulkinamos ir konvejeriais paduodamos į būgninį separatorių, kuris atliekų srautą pagal dydį suskirsto į tris frakcijas: smulkią (<80 mm), vidutinę (80-250 mm), stambią (>250 mm). Smulki frakcija – perduodama į biologinį apdorojimą. Vidutinė frakcija balistiniame separatoriuje suskirstoma į kitus tris srautus: smulkią (<80 mm), plokščią (2D), tūrinę (3D). Iš vidutinės frakcijos gauta smulki frakcija taip pat nukreipiama į biologinį apdorojimą. Iš 2D ir 3D frakcijų toliau optinių, metalo separatorių bei rankinio rūšiavimo pagalba išrūšiuojamos antrinės žaliavos (metalai, plastikai ir kt.). Atskirta biologiškai skaidi frakcija yra sukompostuojama tranšėjose.

Regionė taip pat veikia Zabieliškio mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginiai, kuriuos sudaro 1 mechaninio rūšiavimo linija, kurios pajėgumai - ~6,5 t/val. Atvežtos ir nuo netinkamų rūšiavimui atskirtos mišrios komunalinės atliekos po smulkinimo būgninio separatoriaus pagalba yra suskirstomos į dvi frakcijas: smulkią (<80 mm), stambią (>80 mm). Smulki frakcija nukreipiama į biologinį apdorojimą, o stambi nukreipiama į rankinio rūšiavimo liniją, kurioje atrenkamos antrinės žaliavos (metalas, plastikas ir kt.).

2017-2021 m. Kauno mechaninio biologinio apdorojimo ir Zabieliškio mechaninio atskyrimo ir rūšiavimo įrenginiuose per metus vidutiniškai buvo apdorojama atitinkamai ~127,6 ir 16,6 tūkst. t. mišrių komunalinių atliekų. 2021 m. iš viso įrenginiuose apdorota daugiau kaip 144,8 tūkst. t. mišrių komunalinių atliekų, t. y. ~60% apdorojimo įrenginių pajėgumų (Kaunas – 220 tūkst. t., Zabieliškis – 20 tūkst. t.).

13 lentelė. Mišrių komunalinių atliekų apdorojimas MBA / MAR įrenginiuose, tonos

Kategorija	2017	2018	2019	2020	2021
Kauno MBA įrenginiai	119.535	135.069	129.197	126.863	127.406
Kauno m.	98.399	108.093	99.896	86.990	84.483
Kauno r.	10.974	12.474	14.675	26.525	30.183
Kaišiadorių r.	7.251	7.560	7.036	6.863	6.794
Kėdainių r.	-	-	-	848	-
Raseinių r.	2.911	6.942	7.590	5.637	4.554
Jonavos r.	-	-	-	-	1.392
Zabieliškio MAR įrenginiai	19.962	15.511	14.441	15.725	17.422
Kauno m.	-	-	-	459	-

Kategorija	2017	2018	2019	2020	2021
Kauno r.	-	-	-	148	-
Kaišiadorių r.	-	-	-	87	22
Kėdainių r.	13.877	13.594	13.161	12.365	13.019
Raseinių r.	6.066	1.916	1.280	2.666	3.242
Jonavos r.	19	-	-	-	1.139
Iš viso Kauno regione	139.497	150.580	143.638	142.588	144.828

Šaltinis: Kauno RATC

Mechaninio apdorojimo metu iš mišrių komunalinių atliekų srauto išskiriama ~1,2-2,1% visų į mišrias komunalines atliekas patekusių pakuočių ir antrinių žaliavų (2021 m. 1,3 tūkst. t. iš 46,5 tūkst. t.). Priklausomai nuo laikotarpio 12-41% komposto, pagaminto biologinio apdorojimo metu, panaudojama sąvartynų perdengimui. Likusios po apdorojimo atliekos – perduodamos į deginimo įrenginius (15-49%) arba pašalinamos sąvartyne (10-72%).

14 lentelė. Atliekų panaudojimas po apdorojimo MBA / MAR įrenginiuose, tonos

Kategorija	2017	2018	2019	2020	2021
Kauno MBA įrenginiai	106.040	126.297	123.812	117.412	121.610
Perduota energijai gauti	35.321	19.783	19.131	53.433	60.949
Kitos mechaninio rūšiavimo atliekos 19 12 12 pašalintos sąvartyne	59.441	89.245	76.994	25.543	10.593
Komposto kiekis panaudotas sąvartyne perdengimui	10.329	16.540	26.589	37.576	48.990
Pakuotė/antrinės žaliavos (perduota perdirbėjams)	948	730	1.099	860	1.079
Zabališkio MAR įrenginiai	15.336	10.934	11.429	12.838	14.121
Perduota energijai gauti	1.052	198	458	2.506	4.376
Kitos mechaninio rūšiavimo atliekos 19 12 12 pašalintos sąvartyne	9.778	9.035	7.129	4.553	3.393
Komposto kiekis panaudotas sąvartyne perdengimui	4.287	1.692	3.688	5.635	6.158
Pakuotė/antrinės žaliavos (perduota perdirbėjams)	218	8	154	144	195
Kauno regione iš viso	121.375	137.231	135.241	130.250	135.731
Perduota energijai gauti	36.373	19.981	19.589	55.940	65.325
Kitos mechaninio rūšiavimo atliekos 19 12 12 pašalintos sąvartyne	69.219	98.280	84.122	30.096	13.986
Komposto kiekis panaudotas sąvartyne perdengimui	14.616	18.232	30.276	43.211	55.148
Pakuotė/antrinės žaliavos (perduota perdirbėjams)	1.166	737	1.253	1.004	1.273

Šaltinis: Kauno RATC

Komunalines atliekas pradėjus apdoroti MBA ir MAR įrenginiuose šalinamų atliekų kiekis ženkliai sumažėjo. 2021 m. sąvartyne pašalinta 10% visų susidariusių komunalinių atliekų, tuo tarpu, kai 2017 m. – 33%. Šalinamų atliekų kiekį iš esmės nulėmė tai, kad didesnė atliekų dalis po apdorojimo pristatoma į deginimo įrenginius arba panaudojama sąvartyno eksploatacijoje.

15 lentelė. Komunalinių atliekų šalinimas, tonos

Kategorija	2017	2018	2019	2020	2021
Susidaręs komunalinių atliekų kiekis	239.159	249.951	239.244	237.089	270.496
Pašalinta komunalinių atliekų nuo susidarymo	33%	43%	39%	19%	10%
Pašalintas komunalinių atliekų kiekis	78.254	107.426	93.162	44.234	26.229
Komunalinės atliekos po apdorojimo MBA	69.219	98.280	84.122	30.096	13.986
Pašalintos Jonavos r. sav. atliekos po apdorojimo	6.006	4.340	3.660	3.175	1.163
Po pirminio rūšiavimo likusios atliekos	3.029	4.806	5.380	10.963	11.080
Sąvartyno eksploatacijoje panaudotas techninis kompostas	14.616	18.232	30.276	43.211	55.148
Pašalintų ir eksploatacijoje panaudotų komunalinių atliekų dalis lyginant su komunalinių atliekų susidarymu	92.870	125.658	123.438	87.445	81.377
	39%	50%	52%	37%	30%

Šaltinis: Kauno RATC

Visos komunalinės atliekos yra šalinamos Lapių ir Zabališkio regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose, esančiuose Kauno r. ir Kėdainių r. sav. Projektinė sąvartynų talpa (be uždengimo) ~3.010.400 t. 2021 m. laisvi sąvartyno pajėgumai sudarė 15-17% visos sąvartyno talpos.

1.5.3 Pirminio rūšiavimo būdu surinktų atliekų tvarkymas

Pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimas ir tvarkymas

Kaišiadorių r. sav. pakuotės atliekos ir antrinės žaliavos surenkamos 0.12 m³, 0.24 m³, 1.8 m³, 2,5 m³ ir 3 m³ bei 5 m³ talpos konteineriais, kurie aptarnaujami savivaldybių lygmens atliekų tvarkymo taisyklėse ir/ar pasirašytose sutartyse nustatytu dažnumu. Savivaldybėje individualiais pakuočių atliekų konteineriais aprūpinta didžioji dalis namų valdų (90%), o viena konteinerinė aikštelė butuose daugiabučiuose namuose tenka vidutiniškai 101 gyventojui.

16 lentelė. Pakuočių atliekų surinkimo infrastruktūra Kaišiadorių r. sav.

	Matavimo vnt.	Rodiklis
Infrastruktūra tenkanti individualioms valdoms		
Individualių valdų skaičius	vnt.	6.781
Individualios valdos, kurioms sudarytos tinkamos pakuočių atliekų pirminio rūšiavimo sąlygos	vnt.	6.100
Pakuočių ir antrinių žaliavų konteineriais aprūpintų individualių valdų dalis	proc.	90%
Infrastruktūra tenkanti butams daugiabučiuose namuose		
Gyventojų butuose daugiabučiuose namuose skaičius	gyv.	~9.600
Kolektyvinių konteinerių aikštelių skaičius, kuriose yra konteineriai pakuočių atliekoms ir antrinėms žaliavoms	vnt.	95
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena konteinerių aikštelė kartu su pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų surinkimui skirtais konteineriais	gyv. / vnt.	102

Šaltinis: AAA, Kaišiadorių r. sav. administracija

2015-2021 m. atskiras pakuočių atliekų surinkimas išaugo beveik 5 kartus, t. y. nuo 292 iki 1.452 t. Nagrinėjamu laikotarpiu didžiausią konteinerine sistema surenkamų pakuočių dalį sudarė stiklo (54-52%) bei plastiko (37-26%) atliekos.

17 lentelė. Konteinerine sistema atskirai surenkamų pakuočių atliekų apimtys, 2015-2020 m., tonos

Atliekų kategorija	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Popieriaus ir kartono atliekos	25	52	43	35	68	137	295
Stiklo atliekos	157	186	100	199	387	276	751
Metalo atliekos	2	5	7	-	-	-	17
Plastiko atliekos	107	97	171	59	77	104	369
Mišrios pakuočių atliekos, antrinės žaliavos	2	9	62	535	-	-	-
Kombinuotos pakuotės atliekos	-	-	-	-	-	-	19
Viso	292	349	383	828	532	518	1,452

Šaltinis: AAA ataskaitų duomenys

Užstato sistema Kaišiadorių r. sav. pradėjo veikti nuo 2016 m. Nuo sistemos eksploatacijos pradžios iki 2021 m. surenkamų pakuočių kiekis išaugo beveik 2 kartus, t. y. nuo 134 iki 238 t.

18 lentelė. Užstato sistema surinktas pakuočių atliekų kiekis, tonos

Atliekų kategorija	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Plastikų (PET), įskaitant pakuotes, atliekos	-	87	122	127	128	118	123
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	-	19	27	33	34	37	47
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	-	28	41	51	56	58	69
Viso	-	134	190	211	218	213	238

Šaltinis: USAD

Kaišiadorių r. sav. pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos taip pat yra surenkamos didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje, tačiau tokiu būdu surenkamų atliekų kiekis nėra reikšmingas, t. y. vidutiniškai per metus surenkama ~13 t. pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų.

19 lentelė. DGASA surinktas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis, tonos

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pakuotės atliekos ir antrinės žaliavos	1	22	9	10	6	19	24

Šaltinis: Kauno RATC

Biologiškai skaidžių atliekų surinkimas ir tvarkymas

Savivaldybės teritorijoje individualių valdų gyventojams sudarytos sąlygos tvarkyti žaliąsias atliekas jų susidarymo vietoje, kadangi 2012-2016 m. išdalinta 6.850 vnt. 0,9 m³ kompostavimo dėžių. Kompostavimo dėžėmis šiuo metu aprūpinta ~81% savivaldybėje esančių individualių valdų, kurios per metus preliminariai sukompostuoja ~2,4 tūkst. t. žaliųjų atliekų. Žaliosios atliekos savivaldybėje taip pat yra surenkamos kapinių teritorijose (įrengti 92 vnt. konteinerių).

Kaišiadorių r. sav. žaliosios atliekos taip pat gali būti pristatomos į savivaldybės teritorijoje esančią komunalinių nuotekų dumblo kompostavimo aikštelę.

20 lentelė. Surinktos žaliosios atliekos, tonos

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Konteineriais bei apvažiavimo būdu surinktos žaliosios atliekos	385	322	451	520	225	222	198
Žaliųjų atliekų priėmimo ir dumblo kompostavimo aikštelėje surinktos žaliosios atliekos	571	328	687	354	409	450	607

Šaltinis: Kaišiadorių r. sav. administracija, AAA

Tekstilės atliekų surinkimas ir tvarkymas

Tekstilės atliekos surenkamos specialiai tam skirtais konteineriais arba apvažiavimo būdu. Šiuo metu savivaldybėje tekstilės atliekoms surinkti įrengti 22 vnt. konteinerių, kuriais 2021 m. buvo surinkta 39 t. tekstilės atliekų. 2023 m. papildomai pastatyta 62 vnt. tekstilės atliekų konteinerių.

21 lentelė. Surinktos tekstilės atliekos, tonos

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Konteineriais bei apvažiavimo būdu surinktos tekstilės atliekos	-	1	0	1	1	33	39

Šaltinis: Kauno RATC, Kaišiadorių r. sav. administracija

Kitų atliekų surinkimas ir tvarkymas

Kaišiadorių r. sav. apvažiavimo būdu bei didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje taip pat atskirai surenkamos ir šios komunalinės atliekos:

- didelio gabarito atliekos;
- buityje susidarančios pavojingos atliekos;
- elektros ir elektroninė įranga;
- naudotos padangos;
- statybos ir griovimo atliekos.

Savivaldybėje šiuo metu veikia viena DGASA, kurioje 2021 m. surinkta daugiau kaip 1,6 tūkst. t. didelio gabarito, statybinių, pavojingų bei kitų atliekų. Bendrai 2021 m. surinktų kitų atliekų kiekis nuo 2015 m. išaugo daugiau nei 5 kartus, t. y. nuo 579 iki 3.115 t. Reikšmingiausiai kitų atliekų tarpe augo atskirai surenkamų statybos ir griovimo atliekų bei didelių gabaritų atliekų kiekis.

22 lentelė. DGASA ir apvažiavimo būdu surinktos kitos atliekos, tonos

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
DGASA surinktas kitų atliekų kiekis, tonos							
Didelių gabaritų atliekos	116	103	67	26	25	9	21
Metalo atliekos	-	1	1	3	1	1	0

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EEI	9	19	8	7	6	5	20
Naudotos padangos	45	54	70	116	111	93	106
Statybos ir griovimo atliekos	99	207	456	711	954	1,017	1,355
Statybinės atliekos turinčios asbesto	41	47	68	61	70	92	116
Kitos atliekos	1	1	-	-	-	-	-
Iš viso	311	432	669	923	1.167	1.216	1.618
Apvažiavimo būdu surinktas kitų atliekų kiekis, tonos							
Didelių gabaritų atliekos	236	83	-	-	343	399	532
Metalo atliekos	-	-	-	-	-	-	-
EEI	-	-	72	29	47	8	7
Naudotos padangos	32	103	-	-	131	116	92
Statybos ir griovimo atliekos	-	40	-	-	25	3	8
Statybinės atliekos turinčios asbesto	-	-	84	84	179	3	2
Kitos atliekos	-	40	261	-	406	763	798
Iš viso	268	266	417	113	1.131	1.292	1.439

Šaltinis: sudaryta autorių

Bešeimininkių atliekų tvarkymas

Kaišiadorių r. sav. sutvarkomų bešeimininkių atliekų kiekis kiekvienais metais vidutiniškai sudarė 239 t. Didžiausią dalį visų bešeimininkių atliekų sudarė biologiškai skaidžios bei statybos ir griovimo atliekos.

23 lentelė. Sutvarkytas bešeimininkių atliekų kiekis, tonos

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bešeimininkės atliekos	148	686	323	152	134	145	~341

Šaltinis: AAA, savivaldybės duomenys (2021 m. buvo surinkta 608,5 m³ bešeimininkių atliekų, perskaičiavimui naudotas kitaip neapibrėžtų komunalinių atliekų tankis 0,56 t/m³)

1.6 Nustatytų užduočių įgyvendinimas

Siekiant įvertinti Kaišiadorių r. sav. komunalinių atliekų tvarkymo sistemos vystymąsi, remiantis esamos situacijos analizės rezultatais, analizuojami ES direktyvose, *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane* ir *Kauno regiono atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane* nustatytų uždavinių įgyvendinimo rezultatai.

24 lentelė. Atliekų tvarkymo sektoriui 2014-2020 m. nustatyti uždaviniai

Direktyva	Atliekų kategorija	Laikotarpis	Sritis			VATP
			Minimalios panaudojimo apimtys	Minimalios perdirbimo apimtys	Minimalus surinkimo lygis	
2008/98/EB	Komunalinės atliekos	2015 m.	Atskiras popieriaus, metalo, stiklo, plastiko surinkimas			-
		2020 m.	50%			230.1 p.
1999/31/EB	Biologiškai skaidžios atliekos	2010 m.	Šalinimą sumažinti iki 75% 2000 m. lygio			230.2-3 p.
		2013 m.	Šalinimą sumažinti iki 50% 2000 m. lygio			
		2020 m.	Šalinimą sumažinti iki 35% 2000 m. lygio			
1994/62/EB	Pakuočių atliekos	2008 m.	60%	55%	-	230.4 p.
	Stiklinės	-	60%	-		
	Popierinės	-	60%	-		
	Metalinės	-	50%	-		
	Plastikinės	-	22.5%	-		
	Medinės	-	15%	-		

Šaltinis: sudaryta autorių

VATP 230.1 p.: užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 m. sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų

Savivaldybių į MBA, MAR įrenginius pristatytos komunalinės atliekos yra apdorojamos bendrai, todėl neįmanoma nustatyti tikslaus šalinamų atliekų sudėtyje esančių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vienos savivaldybės masteliu. Siekiant nustatyti sąvartyne pašalintų Kaišiadorių r. sav. biologiškai skaidžių atliekų kiekį atlikti preliminarūs skaičiavimai.

25 lentelė. Biologiškai skaidžių atliekų šalinimo užduoties įgyvendinimas Kaišiadorių r. sav., tonos

	2017	2018	2019	2020	2021
Į MKA patenkančių BSA kiekis regione	121.422	125.268	114.727	107.990	112.760
Į MKA patenkančių BSA kiekis Kaišiadorių r. sav.	6.840	7.506	5.958	7.001	6.380
Kaišiadorių r. sav. BSA dalis visame į MBA pristatytame MKA kiekyje	6%	6%	5%	6%	6%
Po MKA apdorojimo pašalintas BSA atliekų kiekis	103.926	98.260	84.123	30.096	17.458
Preliminarus maksimalus pašalintas Kaišiadorių r. sav. komunalinių BSA kiekis	5.854	5.887	4.368	1.951	988
Maksimalus leistinas šalinti Kaišiadorių r. sav. komunalinių BSA kiekis	3.831	3.405	3.405	2.979	2.979
Užduoties įgyvendinimas	Ne	Ne	Ne	Taip	Taip

Šaltinis: AAA

VATP 230.2-230.3 p.: iki 2016 / 2020m. perdirbti, pakartotinai ar kitaip panaudoti (pavyzdžiui energijai gauti) ne mažiau kaip 45 / 65proc. komunalinių atliekų (įvertinant pagal atliekų kiekį)

Užduoties įgyvendinimas įvertintas atsižvelgiant į susidarančių komunalinių atliekų bei pašalintų atliekų kiekio santykį. Vertinant šalinamų komunalinių atliekų kiekį neatsižvelgta į techninį komposto kiekį, kuris buvo panaudojamas sąvartyno eksploatacijoje.

26 lentelė. KA perdirbimo ir kt. panaudojimo užduoties įgyvendinimas Kaišiadorių r. sav., tonos

	2017	2018	2019	2020	2021
Susidaręs KA kiekis Kaišiadorių r. sav.	11.830	12.555	12.846	13.499	14.749
Užduotis	45%	45%	45%	65%	65%
	5.323	5.650	5.781	8.774	9.587
Regione susidaręs MKA kiekis pristatytas MBA	139.497	150.580	143.638	142.588	144.828
Kaišiadorių r. sav. MKA kiekis pristatytas apdorojimui į MBA įrenginius	7.251	7.560	7.036	6.949	6.816
Kaišiadorių r. sav. MKA dalis visame pristatytame kiekyje	5%	5%	5%	5%	5%
Po apdorojimo MBA pašalintas KA kiekis	69.219	98.280	84.122	30.096	13.986
Preliminarus po apdorojimo MBA pašalintas KA kiekis susidaręs Kaišiadorių r. sav.	3.598	4.934	4.121	1.467	658
Atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų kiekis regione	38.243	41.819	45.214	49.145	79.005
Atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų kiekis Kaišiadorių r. sav.	1.545	1.562	2.665	3.315	3.810
Kaišiadorių r. sav. atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų dalis	4%	4%	6%	7%	5%
Regione atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų kiekis pašalintas sąvartyne	3.029	4.806	5.380	10.963	11.080
Preliminarus Kaišiadorių r. sav. atskirai DGASA ir apvažiavimo būdu surinktų atliekų kiekis pašalintas sąvartyne	122	180	317	740	534
Preliminarus bendras sąvartyne pašalintas KA kiekis susidaręs Kaišiadorių r. sav.	3.720	5.114	4.438	2.206	1.193
Preliminarus perdirbtas ar kitaip panaudotas KA kiekis susidaręs Kaišiadorių r. sav.	8.109	7.441	8.408	11.292	13.557
Perdirbtų arba kitaip panaudotų KA dalis Kaišiadorių r. sav.	69%	59%	65%	84%	92%

Šaltinis: sudaryta autorių

VATP 230.4 p.: užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (įvertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti

Vertinant užduoties įgyvendinimą susiduriama su problema, kad šiuo metu nėra tikslių duomenų apie tai kiek pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų perduotų atliekų tvarkytojams yra perdirbta, todėl laikomasi prielaidos, kad visos surinktos pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos – perduotos perdirbimui ir perdirbtos.

27 lentelė. PA ir AŽ panaudojimo / perdirbimo užduoties įgyvendinimas Kaišiadorių r. sav., tonos

	2017	2018	2019	2020	2021
PA ir AŽ susidarymas	3.213	3.587	3.870	3.449	4.378
Perdirbėjams perduotų pakuočių atliekų kiekis	643	1.086	818	799	1.774
Užduoties įgyvendinimas, kai perdavimas prilyginamas perdirbimui	20%	30%	21%	23%	41%

Šaltinis: sudaryta autorių

Pastebėtina tai, kad šiuo metu net ir perdirbus visas surinktas pakuočių atliekas ir antrines žaliavas užduotis Kaišiadorių r. sav. būtų nepasiekta, kadangi atskirai surenkama 41% visų susidarančių pakuočių atliekų bei antrinių žaliavų.

Kitų VATP nustatytų užduočių įgyvendinimas

28 lentelė. Kitų VATP nustatytų užduočių įgyvendinimas

VATP	Užduotis	Igyventa (Taip / Ne)	Pastaba
Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys			
239.1	Iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Taip	Kaišiadorių r. sav. kapinių teritorijose įrengta 92 vnt. žaliųjų atliekų konteinerių, o individualių namų gyv. išdalintos kompostavimo dėžės.
239.2.	Iki 2016 metų baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	Taip	-
239.3.	Iki 2019 metų įdiegti maisto / virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinkti maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Ne	Remiantis 2016 m. atlikta galimybių studija, įrengimas – netikslingas.
239.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	Taip	Kaišiadorių rajone surenkamos biologiškai skaidžios atliekos kompostuojamos dumblo kompostavimo aikštelėje.
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys			
246.1.	Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	Taip	Užduotis regiono savivaldybėse įgyvendinta vėliau nei 2015 m.
246.2.1- 246.2.2	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: Kauno miesto savivaldybės gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 600 gyventojų, o kitose Kauno regiono savivaldybėse – 800 gyventojų, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;	Taip	Savivaldybėje viena aikštelė vidutiniškai tenka 102-153 daugiabučių namų gyventojams.
246.2.3	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;	Taip	
246.2.4	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti, pagal šiuos minimalius reikalavimus: savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprupinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie	Taip	14 sodų bendrijų įrengta 16 rūšiavimo aikštelių; 4 garažų bendrijose įrengtos 2 rūšiavimo aikštelės

VATP	Užduotis	Igyventa (Taip / Ne)	Pastaba
	pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams (bendrijų nariams) patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose.		
246.3	Pastatyti specialius antrinių žaliavų surinkimo konteinerius viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu.	Taip	
246.4	Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba juos naudoti ekonomiškai netikslinga, taikyti kitas priemones ir būdus (pavyzdžiui, antrinių žaliavų surinkimas į specialius maišus, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).	-	
246.5	Atsižvelgdamos į savivaldybių teritorijų ir atliekų tvarkymo specifiką ir faktinį antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikį, taikyti griežtesnius už nustatytuosius specialių konteinerių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, pastatymo reikalavimus.	-	
246.6	Atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemones. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms.	Taip	

Šaltinis: sudaryta autorių

1.7 Kaišiadorių r. sav. atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatytų priemonių įgyvendinimas

29 lentelė. Kaišiadorių r. sav. atliekų tvarkymo 2014-2020 metų plane nustatytų priemonių įgyvendinimas

Priemonė	Veiksmai	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Įgyvendinta (Taip / Ne)	Komentaras
1 tikslas. Mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį – plėtoti racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą					
1.1. uždavinys. Sukurti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo pajėgumus					
1.1.1. Užsakomojo darbo „Maisto ir virtuvės atliekų surinkimo ir sutvarkymo galimybių Kauno regiono savivaldybės analizė“ pirkimas (<i>regioninė priemonė, kurios išlaidos pagal savivaldybes buvo paskirstytos pagal savivaldybių piniginių įnašą Kauno RATC struktūroje</i>)	Galimybių studija – 1 vnt.	Kauno RATC	2015 m.	Taip	-
1.1.2. Esant poreikiui organizuoti maisto/virtuvės atliekų rūšiujamąjį surinkimą ir (ar) individualų kompostavimą	Reikiamas maisto/virtuvės atliekų kontenerių skaičius paaiškės galimybių studijos rengimo metu.	Savivaldybė, Kauno RATC	2016-2018 m.	Taip	Individualių namų gyventojams išdalinta 6.850 vnt. kompostavimo dėžių. Maisto-virtuvės atliekų atskiro surinkimo priemonę planuojama įgyvendinti 2024 m.
1.1.3. Esant poreikiui Kauno mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių ir Kėdainių mechaninio atliekų rūšiavimo įrenginių adaptavimas atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų sutvarkymui (<i>regioninė priemonė, kurios išlaidos pagal savivaldybes buvo paskirstytos pagal savivaldybių piniginių įnašą Kauno RATC struktūroje</i>)	Kauno mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių ir Kėdainių mechaninio atliekų rūšiavimo įrenginių adaptavimas atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų sutvarkymui	Kauno RATC	2016-2018 m.	Ne	-
1.1.4. Žaliųjų atliekų, kurių tvarkymą organizuoja savivaldybės, surinkimas ir tvarkymas arba tokių atliekų tvarkymas susidarymo vietoje	ŽA kompostavimo konteineriai – 1.000 vnt.;	Savivaldybė, Kauno RATC	2015-2020 m.	Taip (išdalinta 4000 vnt.)	Individualių namų gyventojams išdalinta 6.850 vnt. kompostavimo dėžių, o kapinių teritorijose pastatyti 92 vnt. 1,1 m ³ žaliosioms atliekoms skirtų kontenerių.
1.1.5. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių pritaikymas rinkti buityje susidarančias žaliasias atliekas	DGASA įrengti papildomi konteineriai žaliosioms atliekoms surinkti – 1 vnt.	Kauno RATC	2015-2020 m.	Ne	DGASA tam nebuvo pritaikytos
1.2. uždavinys. Plėtoti rūšiujamojo atliekų surinkimo sistemas					
1.2.1. Rūšiujamojo atliekų surinkimo prie daugiabučių namų ir kitose viešose vietose sistemos plėtra	Pastatyta 26 vnt. kontenerių ir įrengta 12 antrinių žaliavų kontenerių aikštelių	Savivaldybė, gamintojai ir importuotojai	2015-2020 m.	Taip (įrengtos 38 aikštelės)	-
1.2.2. Rūšiujamojo atliekų surinkimo sistemos individualiems namams plėtra	7.000 vnt. individualių antrinių žaliavų rūšiavimo kontenerių komplektai	Savivaldybė, gamintojai ir importuotojai, Kauno RATC	2015-2020 m.	Taip	Individualioms namų valdoms išdalinta kontenerių: 240 litrų talpos – 6272 vnt.; 120 litrų – 5660 vnt. (2023 m. duomenys)

Priemonė	Veiksmai	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Įgyvendinta (Taip / Ne)	Komentaras
1.2.3. Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių ir atliekų priėmimo punktų darbo tobulinimas siekiant jį dar labiau pritaikyti gyventojų poreikiams	DGASA TIPK leidimų peržiūra ir keitimas, esant poreikiui ir galimybei papildomų konteinerių tekstilės, statybos ir griovimo, pavojingoms atliekoms įrengimas – 3 vnt.	Kauno RATC	2015-2020 m.	Ne	
1.2.4. Apmokestinamųjų gaminių, tekstilės, statybos ir griovimo, pavojingų atliekų surinkimo apvažiavimo būdu organizavimas (ne rečiau kaip 4 kartus per metus visose seniūnijose, o Kaišiadorių mieste 2 kartus per mėnesį kiekvienam atliekų srautui)	Suorganizuoti ne mažiau kaip 4 apvažiavimai per metus atliekoms surinkti pagal kiekvieną atliekų srautą	Savivaldybė	2015-2020 m.	Taip	
1.3. uždavinys. Tobulinti sukurta ir veikiančią atliekų tvarkymo sistemą					
1.3.1. Mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginių statyba (<i>regioninė priemonė, kurios išlaidos pagal savivaldybės buvo paskirstytos pagal savivaldybių piniginių įnašą Kauno RATC struktūroje, savivaldybės atliekų kiekį įrengini</i>)	Pastatytas mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginys Kaune	Kauno RATC	2015 m.	Taip	Įrenginio eksploatacija pradėta 2016 m. pradžioje
1.3.2. Zabieliškio sąvartyno plėtra (<i>regioninė priemonė, kurios išlaidos pagal savivaldybės buvo paskirstytos pagal savivaldybių piniginių įnašą Kauno RATC struktūroje</i>)	Papildomų sekcijų įrengimas – 1 vnt.	Kauno RATC	2016-2020 m.	Ne	-
1.3.3. Patvirtinti ar atnaujinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas	Atnaujinta ar patvirtinta konteinerių aikštelių išdėstymo schema – 1 vnt.	Savivaldybė	2015-2016 m.	Taip	-
2 tikslas. Užtikrinti visuomenės sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą, tobulinti esamas atliekų tvarkymo sistemas					
2.1. uždavinys. Užtikrinti, kad visiems atliekų turėtojams būtų sudarytos sąlygos naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga					
2.1.1. Sukurti komunalinių atliekų turėtojų registrą ir jame registruoti komunalinių atliekų turėtojus	Programinės įrangos paketas ir duomenys, komunalinių atliekų turėtojams registruoti – 1 vnt.	Savivaldybė	2015–2016 m.	Taip	-
2.1.2. Visiems atliekų turėtojams sudaryti sąlygas naudotis viešąja komunalinių atliekų tvarkymo paslauga sudarant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartis su komunalinių atliekų turėtojais arba nustatant vietinę rinkliavą už komunalinių atliekų tvarkymą	Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintas įmokos dydis už komunalinių atliekų tvarkymą	Savivaldybė	2015–2016 m.	Taip	-
2.1.3. Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą teikti vadovaujantis Aplinkos ministerijos patvirtintais minimaliais kokybės reikalavimais	Komunalinių atliekų tvarkymas, vadovaujantis LR Aplinkos ministro 2012 m. spalio 23 d. įsakymu Nr. D1-857 “Dėl minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų patvirtinimo“	Savivaldybė, Kauno RATC	2015–2020 m.	Taip	-

Priemonė	Veiksmai	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Įgyvendinta (Taip / Ne)	Komentaras
2.2. uždavinys. Efektyvinti komunalinių atliekų tvarkymo reikalavimų kontrolę					
2.2.1. Steigti/efektyvinti atliekų tvarkymo kontrolės sistemą	Veikianti atliekų tvarkymo sistemos kontrolės sistema	Savivaldybė	2015-2020 m.	Taip	-
3 tikslas. Didinti visuomenės sąmoningumą, tobulinti valstybės ir savivaldybės institucijų darbuotojų kvalifikaciją atliekų tvarkymo srityje					
3.1. uždavinys. Didinti visuomenės sąmoningumą atliekų tvarkymo srityje					
3.1.1. Visuomenės švietimo atliekų tvarkymo klausimais regioniniu lygiu programos parengimas (<i>regioninė priemonė, kurios išlaidos pagal savivaldybes buvo paskirstytos pagal savivaldybių piniginių įnašą Kauno RATC struktūroje</i>)P	Parengta visuomenės švietimo programa, 1 vnt.	Kauno RATC	2015–2020 m.	Taip	
3.1.2. Bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis, bendrų visuomenės švietimo ir informavimo atliekų prevencijos ir atliekų tvarkymo klausimais projektų rengimas ir įgyvendinimas	Įgyvendinti projektai visuomenės švietimo ir informavimo atliekų tvarkymo ir prevencijos klausimais	Savivaldybė, Kauno RATC	2015–2020 m.	Taip	-
3.2. uždavinys. Tobulinti atliekų tvarkymo srities teisės aktus					
3.2.1. Atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų peržiūra, atnaujinimas ir rengimas	Nuolatinė teisės aktų peržiūra, atnaujinimas ir rengimas	Savivaldybė, Kauno RATC	2015–2020 m.	Taip	-

Šaltinis: sudaryta autorių

1.8 Stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė

30 lentelė. Kaišiadorių r. sav. atliekų tvarkymo sistemos SSGG analizė

1. Stiprybės	
1.1	Kuriama, modernizuojama komunalinių atliekų surinkimo infrastruktūra prisideda ne tik prie efektyvesnio komunalinių atliekų surinkimo ir aptarnaujamų gyventojų dalies augimo, tačiau ir sprendžia su vizualine teritorijų tarša susijusias problemas.
1.2	Nuolatinė pirminio atliekų rūšiavimo infrastruktūros priemonių plėtra nuosekliai didina pirminio rūšiavimo būdu surenkamų atliekų kiekį.
1.3	Depozito sistemos įvedimas plastikinėms, stiklinėms ir metalinėms pakuotėms padidino surenkamų PA kiekį, kuris ir toliau kiekvienais metais auga.
1.4	Sukūrus daiktų dalinimosi infrastruktūrą pakartotinis potencialių atliekų panaudojimas Kaišiadorių r. sav. auga bei po truputi keičia gyventojų vartojimo įpročius ir kultūrą.
1.5	Atliekų priėmimo aikštelėse surenkama didžioji dalis savivaldybėje susidarančių inertinių, didelio gabarito ir kt. atliekų, todėl tik ~25-29% jų patenka į mišrias komunalines atliekas.
2. Silpnybės	
2.1	Augant vartojimui taip pat auga komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Kaišiadorių r. sav.
2.2	Augant pirminiam rūšiavimui savivaldybėje mišrių komunalinių atliekų kiekis mažėja labai nežymiai.
2.3	Mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimai yra nereprezentatyvūs / per mažos apimties.
2.4	Kaišiadorių r. sav. labai didelė dalis PA ir AŽ vis patenka į mišrias komunalines atliekas. Pagal atliekų susidarymą į mišrias komunalines atliekas patenka ~59% visų susidariusių PA ir AŽ: ~76% plastiko, ~67% popieriaus ir kartono bei ~70% metalo atliekų.
2.5	Maisto-virtuvės atliekų pirminio rūšiavimo sistema Kaišiadorių r. sav. nėra sukurta.
2.6	Didelė dalis DGASA surinktų atliekų – vis dar šalinamos sąvartynuose.
2.7	Kaišiadorių r. sav. iki 2020 m. nebuvo išplėta tekstilės atliekų surinkimo sistema. 2021 m. didžioji tekstilės atliekų dalis (86%) pateko į mišrias komunalines atliekas. 2023 m. tekstilės atliekų rinkimui įrengti 22 vnt. 3 m ³ ir 62 vnt. 2,5 m ³ konteineriai.
2.8	Savivaldybėje nėra specializuotos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, žaliųjų atliekų kompostavimo pajėgumas nuotekų dumblo aikštelėje – nepakankamas.
2.9	DGASA tinklas nepakankamas siekiant skatinti pirminį gyventojų rūšiavimą.
3. Grėsmės	
3.1	Ilguoju laikotarpiu augant ekonomikai atliekų susidarymas dar labiau didės.
3.2	Nesutarimas tarp gamintojus ir importuotojus atstovaujančių organizacijų bei savivaldybių dėl PA ir AŽ surinkimo sistemų finansavimo ir toliau stabdys PA ir AŽ surinkimo infrastruktūros plėtrą.
3.3	Tekstilės atliekų atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros plėtrą stabdys šių atliekų perdirbimo ir (ar) panaudojimo galimybių trūkumas.
3.4	Techninio komposto talpinimą sąvartynuose prilyginus šalinimui Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginių eksploatavimas (neatlikus jų modernizacijos) taps neefektyvus uždavinių įgyvendinimo atžvilgiu.
3.5	Suplanuotas nepakankamas komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros (MBA ir MAR modernizavimo, maisto-virtuvės atliekų tvarkymo ir kt.) poreikio valstybinis finansavimas
3.6	Valstybinės maisto-virtuvės atliekų tvarkymo strategijos nebuvimas stabdys šių atliekų tvarkymo sistemos vystymąsi
4. Galimybės	
4.1	Atliekų tvarkymo sistemoje yra sukuriama didžiulis duomenų kiekis. Tinkamai renkant bei saugant šiuos duomenis galėtų būti sukuriama galimybė kurti naujas žinias ir jas panaudoti priimant geresnius sprendimus. Taip pat būtų sudarytos sąlygos tinkamai atverti bei viešinti šiuos duomenis siekiant padidinti visuomenės informuotumą bei paskatinti atskirų visuomenės grupių ar atskirtų teritorijų tarpusavio spaudimą siekiant įgyvendinti sektoriui nustatytus uždavinius.

- 4.2 Mišrios komunalinės atliekos jų surinkimo metu nėra sveriamos, todėl nėra sukaupiami reikšmingi duomenys, kurie galėtų pasitarnauti kontroliuojant ir prižiūrint atliekų turėtojus, jų rūšiavimo įgūdžius bei atliekant vykdomų atliekų prevencijos priemonių efektyvumo empirinius tyrimus.
- 4.3 Atskiro maisto-virtuvės atliekų surinkimo sistemos plėtra, mechaninio rūšiavimo įrenginių modernizavimas sudarytų sąlygas tam tikras pakuočių atliekas bei antrines žaliavas efektyviai išrūšiuoti MBA ir MAR įrenginiuose.
- Esamų Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginių modernizacija, atnaujinant tiek mechaninio, tiek biologinio
- 4.4 apdorojimo dalis sudarytų palankias sąlygas efektyvesniam veiklos vykdymui bei žiedinės ekonomikos principus atitinkančiam atliekų tvarkymui

2. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA 2021-2027 m.

Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. nustatyti, vadovaujantis *Valstybiniu atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planu*. Plėtojant Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, siekiama mažinti komunalinių atliekų šalinimo lygį, didinti atliekų perdirbimą ir įgyvendinti aukštesnio prioriteto atliekų prevencijos ir tvarkymo būdus.

Laikantis nustatytųjų prioritetų, pirmiausia turi būti vengiama komunalinių atliekų susidarymo, o atliekos, kurių neįmanoma išvengti, turi būti paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbamos. Tik perdirbimui netinkančios atliekos turėtų būti naudojamos energijos gamybai, o šalinamos – naudojimui nebetinkančios atliekos.

2.1 Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys iki 2027 m.

Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatomos įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurias kaip pareigą savivaldybėms nustato *Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planas (VAPTP)*, pateiktos 31 lentelėje. Šioje lentelėje taip pat numatyta, kurios komunalinių atliekų tvarkymo užduotys bus vykdomos per savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, o kurios – savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą regioninę komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

31 lentelė. Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys ir planuojamas jų įgyvendinimas Kaišiadorių rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	VAPTP punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Kaišiadorių rajone
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys			
1.	260.1.	– iki 2025 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);	Atsakinga Lietuvos valstybė, šios valstybinės užduotys bus pasiektos savivaldybėms įgyvendinus 261.1 p. nustatytas užduotis
2.	260.2	– iki 2030 m. padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį);	
3.	260.3	– iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį).	Regioniniu principu: savivaldybėms bendradarbiaujant – per sukurtą Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtros užduotys savivaldybėms ir regionams			
4.	261.1	– atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamųjų būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.	Savivaldybės/ Kauno RATC Savivaldybė plėtos rūšiuojamąjį surinkimą konteineriais bei bendradarbiaujant su Kauno RATC plėtojant DGASA tinklą

Eil. Nr.	VAPT punktas	Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Planuojamas komunalinių atliekų tvarkymo užduoties įgyvendinimas Kaišiadorių rajone
5.	261.2	– iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.	Savivaldybė
6.	261.3.	– sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti;	Savivaldybė / Kauno RATC
7.	261.4	– atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;	Savivaldybė / Kauno RATC
9.	261.5	– iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;	Savivaldybė
10.	261.6	– iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingas atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas).	Savivaldybė / Kauno RATC
	261.7	užtikrinti, kad gyventojai būtų aprūpinti tinkamomis priemonėmis atliekoms surinkti pagal šiuos minimalius reikalavimus:	
11.		– 261.7.1. gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka;	Savivaldybė
12.		– 261.7.2. kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku;	Savivaldybė
13.		– 261.7.3. individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku;	Savivaldybė
14.		– 261.7.4. pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojo užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės);	Savivaldybė / Kauno RATC
15.		– 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų;	Savivaldybė / Kauno RATC
16.		– 263.3. plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą;	Kauno RATC

2.2 Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 28 straipsniu, pagrindinis savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo plano tikslas – nustatyti savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos

organizavimo priemonės, kurios užtikrintų aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus atitinkančios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems savivaldybės teritorijoje esantiems asmenims.

Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atnaujinama 2015 m. balandžio 30 d. Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. V17-118 patvirtintą *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 metų planą*. Šiame plane numatytos 2021–2027 m. planavimo laikotarpio priemonės, užtikrinančios Nacionaliniame pažangos plane nustatytą strateginių atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų ir pažangos uždavinių, Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane bei Kauno regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą.

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo uždavimus, nustatomi šie **Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 metų**:

1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti jų sąmoningumą ir atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (permąstyti, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti, naudoti energijos gamybai)

- 1.1. uždavinys.** Padidinti visuomenės įsitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones
- 1.2. uždavinys.** Stiprinti Kaišiadorių rajono savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos ir efektyvaus tvarkymo srityse

2 tikslas. Mažinti susidarantių komunalinių atliekų kiekį ir šiukšlinimą

- 2.1. uždavinys.** Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą
- 2.2. uždavinys.** Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidarantių komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą
- 2.3. uždavinys.** Plėtoti ir vystyti paruošimo naudoti pakartotinai veiklą
- 2.4. uždavinys.** Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

3 tikslas. Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius

- 3.1. uždavinys.** Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis
- 3.2. uždavinys.** Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtį
- 3.3. uždavinys.** Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtį
- 3.4. uždavinys.** Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas
- 3.5. uždavinys.** Vystyti buityje susidarantių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas

4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą

- 4.1. uždavinys.** Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą
- 4.2 uždavinys.** Plėtoti Kaišiadorių rajono savivaldybės ir Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą
- 4.3 uždavinys.** Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę ir Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai

4.4 uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą

2.3 Komunalinių atliekų srautų susidarymo ateityje vertinimas

Susidarančių komunalinių atliekų kiekis ateityje priklausys nuo gyventojų skaičiaus kitimo, ekonominio augimo ir vartojimo pokyčių. Ekonominio augimo prognozės gali kisti nuo geopolitinės situacijos ir kitų priežasčių, kurias prognozuoti šiuo metu yra sudėtinga. Analizuojant pastarųjų metų gyventojų skaičiaus pokytį Kaišiadorių rajono savivaldybėje matyti, kad per pastaruosius 8 metus gyventojų skaičius rajone kasmet mažėjo vidutiniškai po 1,17 proc. 2022 m. Kaišiadorių rajone gyveno beveik 29,3 tūkst. gyventojų. Kaip buvo minėta 1.5.1 skyriuje, nors gyventojų skaičius rajone mažėja, komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui ir bendras komunalinių atliekų kiekis nuo 2015 m. kiekvienais metais augo vidutiniškai 10%. Tikėtina, kad panašios demografinės bei komunalinių atliekų susidarymo tendencijos išliks ir iki 2027 m.

Atsižvelgiant į gyventojų skaičiaus pokyčio tendencijas, prognozuojamas komunalinių atliekų susidarymas pateiktas 32 lentelėje.

32 lentelė. Prognozuojamas komunalinių atliekų susidarymas Kaišiadorių rajone iki 2027 m.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Nuolatinių gyventojų skaičius Kaišiadorių rajone	29 297	28 954	28 614	28 279	27 948	27 620
Komunalinės atliekos, t (įskaitant namudinį kompostavimą ir USAD sistemoje surenkamas užstatinių pakuočių atliekas)	14 913	15 072	15 228	15 382	15 533	15 680
Susidarančių KA kiekis tenkantis vienam gyventojui, Kaišiadorių rajone, kg/metus	509	521	532	544	556	568

Vertinant komunalinių atliekų sudėtį buvo daroma prielaida, kad šių atliekų sudėtis planavimo laikotarpiu nesikeis. Prognozuojama, kad per savivaldybių organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą surenkamų atliekų kiekiai išliks panašių apimčių (gyventojų kiekio mažėjimą kompensuos sąlyginai didesnis vartojimas). Taip pat dėl skatinimo augs biologinių atliekų namudinis kompostavimas, bus sukurta jo apskaitos sistema (33 lentelė).

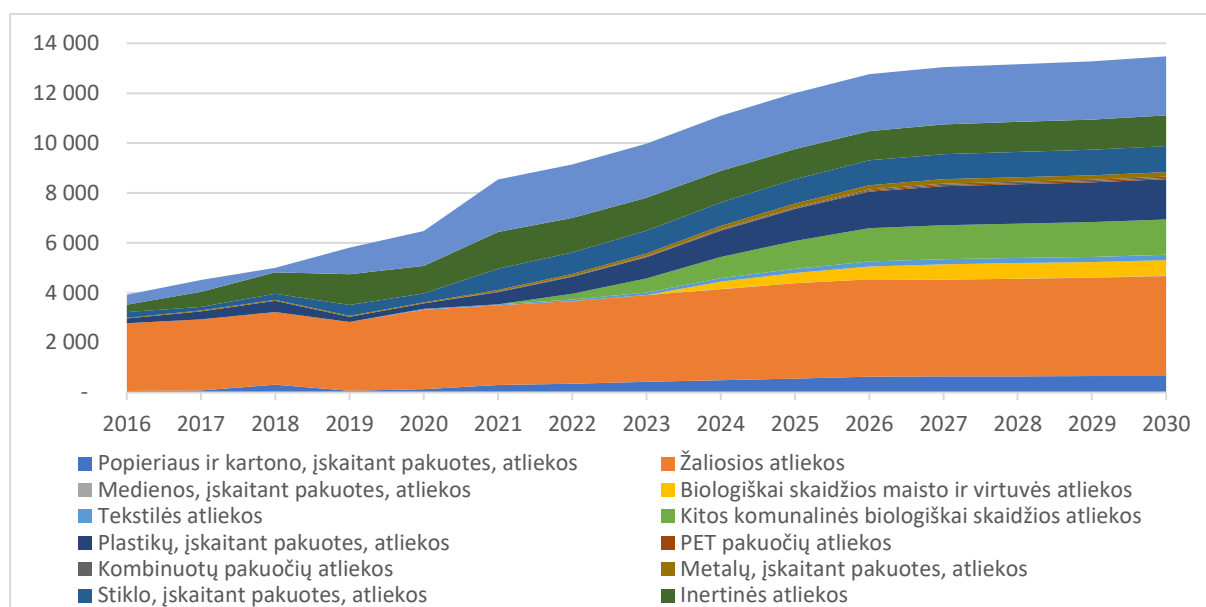
33 lentelė. Komunalinių atliekų kiekių ir sudėties prognozė Kaišiadorių rajone iki 2027 m. (su namudinio kompostavimo kiekiais), tonomis

Komunalinių atliekų frakcijos	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Susidarančių KA sudėtis su namudinio kompostavimo kiekiais	14 913	15 072	15 228	15 382	15 533	15 680
<i>Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos</i>	871	881	890	899	908	916
<i>Žaliosios atliekos</i>	3 880	3 921	3 961	4 002	4 041	4 079
<i>Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos</i>	11	11	11	11	11	12
<i>Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos</i>	728	736	743	751	758	766
<i>Tekstilės atliekos</i>	275	278	281	284	287	289
<i>Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos</i>	1 627	1 645	1 662	1 678	1 695	1 711
Visos biologiškai skaidžios atliekos	7 393	7 472	7 549	7 625	7 700	7 773
<i>Plastikų įskaitant pakuotes, atliekos</i>	1 984	2 005	2 026	2 046	2 066	2 086
<i>PET pakuočių atliekos</i>	61	61	62	63	63	64
<i>Kombinuotų pakuočių atliekos</i>	63	63	64	65	65	66
<i>Metalių, įskaitant pakuotes, atliekos</i>	206	208	210	212	214	216
<i>Stiklo įskaitant pakuotes, atliekos</i>	1 067	1 079	1 090	1 101	1 112	1 122
Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos	3 380	3 416	3 452	3 486	3 521	3 554
<i>Inertinės atliekos</i>	1 416	1 431	1 446	1 461	1 475	1 489
<i>Kitos atliekos</i>	2 724	2 753	2 781	2 809	2 837	2 864
Inertinės ir kitos atliekos	4 140	4 184	4 228	4 270	4 312	4 353

2.4 Komunalinių atliekų srautų tvarkymo ateityje vertinimas

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane savivaldybėms numatyta užduotis – atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis 2023 m. turi sudaryti ne mažiau kaip 60 proc., 2024 m. – 65 proc., 2025 m. – 70 proc., 2026 m. – 75 proc., o 2027 m. – 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio. Atsižvelgiant į šią užduotį ir pagal ją modeliuojamus prognozuojamus atliekų srautus (9 paveikslas, 34 lentelė), savivaldybei intensyviai plėtojant rūšiuojamojo surinkimo sistemą (35 lentelė), 2027 m. prognozuojamas labai ženklus (daugiau nei 2,5 karto) mišrių komunalinių atliekų mažėjimas bei ženklus per savivaldybės organizuojamą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą atskirai surenkamų atliekų srautų kiekio išaugimas (beveik 1,5 karto). Norint pasiekti 2027 m. 80 proc. atskiro surinkimo užduotį, turės būti maksimaliai išnaudojama jau sukurta rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūra (antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų konteineriai, žaliųjų atliekų, tekstilės konteineriai, DGASA, surinkimas apvažiavimo būdu, papildančios sistemos, USAD sistema ir pan.) bei plėtojama nauja (maisto atliekų surinkimo konteineriai, tankinamas pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų konteinerių tinklas, DGASA tinklas, ŽAKA).

9 paveikslas. Rūšiuojamuoju būdu per KATS surenkamų komunalinių atliekų srautai Kaišiadorių rajone iki 2030 m. (įvertinant ir užstatinių pakuočių atliekų surinkimą)

Numatytų komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo priemonių įgyvendinimo ir planuojamo pasiekti efekto vertinimas pateiktas 2.4.1-2.4.5 skyriuose. Informacija apie iki 2027 m. planuojamus pasiekti komunalinių atliekų rūšiavimo ir tvarkymo rodiklius Kaišiadorių rajone pateikta 34 lentelėje ir 36 lentelėje.

Planuojant komunalinių atliekų tvarkymą, atsižvelgta į nustatytas valstybines komunalinių atliekų tvarkymo užduotis (31 lentelė). Vertinama, kad įgyvendinus numatytas *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* priemones, 2027 m. atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis pasieks 80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio regione (36 lentelė). Prognozuojama, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ir toliau mažės ir 2027 m. sudarys apie 4 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio (darant prielaidą, kad bus šalinamos tik atliekos po apdorojimo MBA įrenginiuose, netinkamos nei perdirbimui, nei energijos gamybai). Labiausiai keisis perdirbamų ir kitais būdais tvarkomų atliekų kiekio santykis. 2027 m. pavykus pasiekti 80 proc. rūšiuojamojo surinkimo užduotį, perdirbimui ir pakartotiniam naudojimui turėtų būti paruošiamas 62 proc. komunalinių atliekų, o panaudojama (energijos gamybai, sąvartyno reikmėms, užpildams ir kt. tikslais) – 34 proc. Kauno regione jau šiuo metu perdirbama santykinai daug komunalinių atliekų, nes visos MBA įrenginiuose iš MKA srauto atskirtos BSA yra apdorojamos biologinio apdorojimo įrenginiuose, ir šie sutvarkyti BSA kiekiai (kas sudaro ženkliai MKA srauto dalį) laikomi perdirbtomis atliekomis. 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB dėl atliekų, kol kas leidžia taip skaičiuoti atliekų perdirbimo užduotį, tačiau minėta direktyva numato, kad nuo 2027 m. sausio 1 d. valstybės narės biologines komunalines atliekas, patekusias į aerobinio ar anaerobinio apdorojimo

operaciją, gali laikyti perdirbtomis atliekomis tik tada, jeigu jos surinktos atskirai. Taigi, vertinant 2027 m. perdirbimo rodiklius, daroma prielaida, kad iš MKA srauto atskirtos BSA bus apdorojamos ir panaudojamos, bet ne perdirbamos.

34 lentelė. Prognozuojami komunalinių atliekų srautai Kaišiadorių rajone 2022-2027 m., tonomis

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Rūšiuojamuoju būdu (per KATS), per USAD sistemą surinktos KA ir sukompostuotos biologinės atliekos susidarymo vietoje, t, tame tarpe:	9 140	9 982	11 097	12 007	12 758	13 043
<i>Biologinės ir biologiškai skaidžios atliekos, t</i>	3 961	4 576	5 428	6 076	6 594	3 961
<i>Pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos², t</i>	1 658	1 905	2 189	2 473	2 717	2 851
<i>Inertinės ir kitos atliekos, t</i>	3 522	3 501	3 480	3 459	3 447	3 482
MKA, t	5 773	5 090	4 131	3 375	2 775	2 637
Iš viso:	14 913	15 072	15 228	15 382	15 533	15 680

35 lentelė. Prognozuojami rūšiuojamuoju būdu surenkamų ir susidarymo vietoje sukompostuotų atliekų srautai Kaišiadorių rajone 2022-2027 m., tonomis

Komunalinių atliekų frakcijos	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Rūšiuojamuoju būdu surenkamų ir susidarymo vietoje sukompostuotų atliekų sudėtis ir kiekis, t	9 140	9 982	11 097	12 007	12 758	13 043
<i>Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos</i>	353	422	491	561	630	641
<i>Žaliosios atliekos</i>	3 312	3 481	3 650	3 819	3 903	3 875
<i>Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos</i>	2	3	5	6	8	9
<i>Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos</i>	-	-	306	408	510	612
<i>Tekstilės atliekos</i>	66	99	132	165	197	203
<i>Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos</i>	228	570	844	1 118	1 346	1 369
Visos biologiškai skaidžios atliekos	3 961	4 576	5 428	6 076	6 594	6 709
<i>Plastikų įskaitant pakuotes, atliekos</i>	671	849	1 064	1 278	1 457	1 564
<i>PET pakuočių atliekos</i>	9	17	26	34	43	51
<i>Kombinuotų pakuočių atliekos</i>	25	30	36	42	47	53
<i>Metalių, įskaitant pakuotes, atliekos</i>	82	104	126	148	166	173
<i>Stiklo įskaitant pakuotes, atliekos</i>	871	905	938	971	1 004	1 010
Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos²	1 658	1 905	2 189	2 473	2 717	2 851
<i>Inertinės atliekos</i>	1 385	1 327	1 269	1 211	1 162	1 191
<i>Kitos atliekos</i>	2 137	2 174	2 211	2 248	2 285	2 291
Inertinės ir kitos atliekos	3 522	3 501	3 480	3 459	3 447	3 482

² Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos įvertintos prie biologinių ir biologiškai skaidžių atliekų

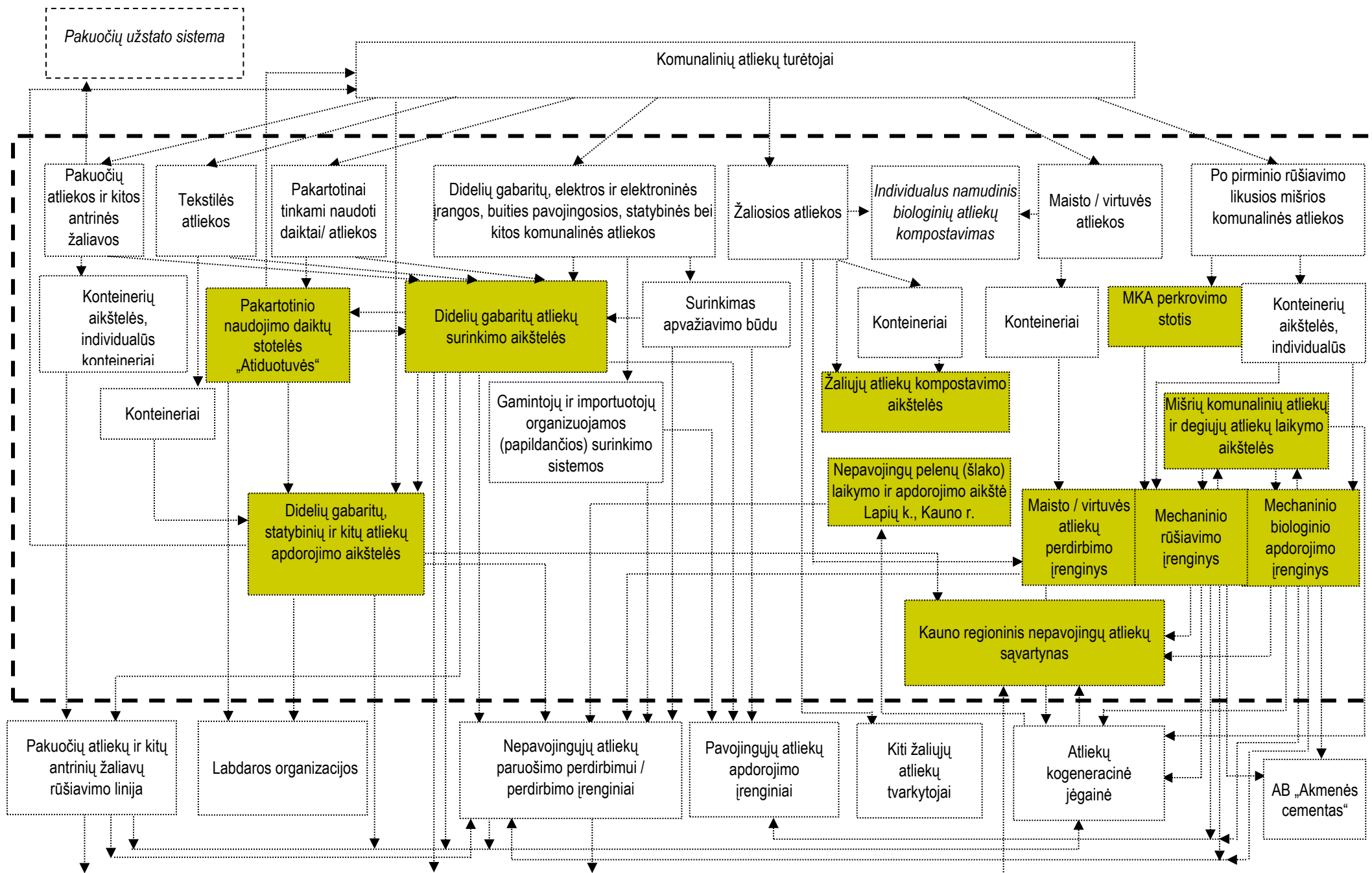
36 lentelė. Valstybinių komunalinių atliekų tvarkymo užduočių įgyvendinimas Kaišiadorių rajone iki 2027 m.

Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	2022	2023	2024	2025	2026	2027
<i>Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Kaišiadorių rajono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)³</i>	62%	63%	65%	66%	67%	62%
<i>Planuojamas šalinti Kaišiadorių rajono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>	9%	8%	6%	5%	4%	4%
Rūšiuojamojo surinkimo užduotys						
Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis atitinkamais metais turi sudaryti ne mažiau kaip nurodytas proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio.		60%	65%	70%	75%	80%
<i>Planuojamas susidarymo vietoje sutvarkyti biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinkti Kaišiadorių rajono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)</i>		66%	73%	78%	82%	83%
Iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą					2 papildomos DGASA	

37 lentelė. Surenkamų komunalinių atliekų kiekiai vienam gyventojui Kaišiadorių rajone iki 2027 m.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
MKA, kg/gyv.	197	176	144	119	99	95
Maisto ir virtuvės atliekos, kg/gyv.	-	-	11	14	18	22
Žaliosios atliekos, kg/gyv.	113	120	128	135	140	140
Visų pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos, kg/gyv.	69	80	94	107	120	126

³ Vertinant inertinių atliekų, atskirtų iš MKA srauto, perdirbimą ir panaudojimą bei BSA kompostavimą (perdirbimą) MBA/MAR įrenginiuose

10 paveikslas. Komunalinių atliekų tvarkymo srantai Kaišiadorys rajone, 2027 m.

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema

Regioninės atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūra

2.4.1 Komunalinių atliekų prevencijos ir pakartotinio naudojimo ateityje vertinimas

Atliekų prevencija yra aukščiausias prioritetas atliekų susidaryme ir tvarkyme. Atliekų prevencijos tikslas – vengti atliekų susidarymo, mažinti susidarančių ir nenaudojamų atliekų kiekį, neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, kenksmingų medžiagų kiekį medžiagose ir produktuose.

Iki 2027 m. Kaišiadorių rajone planuojama skirti dėmesį visuomenės švietimui ir informavimui atliekų prevencijos srityje bei vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo priemonės atliekų prevencijos ir atsakingo vartojimo srityje (pvz., leisti straipsnius, laidas, organizuoti renginius ir pan.). Viešinimo kampanijomis bei įvairiais projektais bus siekiama ugdyti atliekų turėtojų sąmoningumą bei atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (keisti požiūrį, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti).

Didelis dėmesys bus skiriamas maisto ir kitų atliekų prevencijai, o tų atliekų, kurių neįmanoma išvengti – tinkamam atskirymui ir sutvarkymui, daugkartinių gaminių naudojimui, vienkartinį plastikinių gaminių vartojimo mažinimui, buityje susidarančių pavojingųjų atliekų vengimui ir pan.

Lietuvoje nėra nei duomenų, nei skaičiavimo metodikos, kiek galima sumažinti komunalinių atliekų kiekį, taikant atliekų prevencijos priemones, todėl iki 2027 m. kiekybinis atliekų prevencijos rodiklis nenustatomas. Didžiausios pastangos bus nukreiptos į mišrių komunalinių atliekų kiekio mažinimą, siekiant, kad 2027 m. vienas gyventojas sugeneruotų ne daugiau kaip 95 kg/metus MKA (2021 m. šis rodiklis buvo 228 kg/metus).

Atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose produktų ar jų sudedamųjų dalių paruošimas naudoti pakartotinai yra išskirtas kaip atskiras atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetas. Dėl šios priežasties Kaišiadorių rajone ir regione numatoma skatinti ne tik atliekų prevencijos veiklą, bet ir paruošimo naudoti pakartotinai tinklus:

- organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per DGASA ir/ar priėmimo vietas (stoteles „Atiduotuvė“); papildomos stotelės „Atiduotuvė“ bus įrengtos naujose DGASA;
- teikiant mokamą daiktų/atliekų surinkimo iš namų ūkių paslaugą ir nuvežimą į DGASA ar „Atiduotuvė“, gerinti pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų surinkimo stotelių/ DGASA tinklo „Atiduotuvė“ paslaugų prieinamumą.

Vertinama, kad įgyvendinus visas suplanuotas priemones, regione per metus bus paruošiama naudoti pakartotinai apie 20 t atliekų/daiktų.

2.4.2 Biologinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Žaliosios atliekos. Kaišiadorių rajone ir toliau planuojama skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis. Kaišiadorių rajono savivaldybės individualių namų gyventojai, pageidaujantys biologines atliekas kompostuoti namų ūkių valdose, jau yra aprūpinti kompostavimo dėžėmis, skirtomis kompostuoti žaliąsias atliekas bei augalinės kilmės maisto atliekas, planuojama kompostavimo namų sąlygomis plėtra (38 lentelė). Vertinama, kad pasinaudojant esamomis ir planuojamomis kompostavimo dėžėmis, individualiose valdose galima sukompostuoti 2,4 - 3,7 tūkst. tonų augalinės kilmės biologinių atliekų.

38 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų kompostavimo namų sąlygomis infrastruktūra Kaišiadorių rajone

Individualių valdų sk.	Kompostavimo dėžės (900 l talpos, esamos), vnt.	Sukompostuojama biologinių atliekų namų sąlygomis (esamose dėžėse), t	Kompostavimo dėžių papildomas poreikis, vnt.	Sukompostuojama biologinių atliekų namų sąlygomis, įvertinus papildomų dėžių poreikį, t
6 781	6850	2 394	4 000	3 762

Kaišiadorių rajono savivaldybėje planuojama žaliųjų atliekų surinkimo konteineriais paslaugos plėtra, kol kas planuojamas žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių poreikis – 1 000 vnt. (iki šiol žaliosios atliekos konteineriais buvo surenkamos tik iš kapinių, žr. 1.5.3 sk.).

39 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų surinkimo infrastruktūra Kaišiadorių rajone

Savivaldybė	Individualių valdų sk.	Esami žaliųjų atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	Žaliųjų atliekų surinkimui individualių konteinerių poreikis, vnt.
Kaišiadorių r.	6 781	92 (kapinėse)	1 000

Plano įgyvendinimo laikotarpiu esant paramos galimybėms, Kaišiadorių rajone planuojama įrengti naują ŽAKA, kurios pajėgumai sieks 2 400 t/metus.

40 lentelė. Esama ir planuojama žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūra (ŽAKA) Kaišiadorių rajone

Savivaldybė	Esama/ planuojama ŽAKA	Esamos ŽAKA pajėgumas, t/m	Planuojamos naujos ŽAKA pajėgumas, t/m
Kaišiadorių r.	Planuojama, vieta tikslinama	-	2 400

Planuojama, kad 2027 m. Kaišiadorių rajono savivaldybėje bus atskirai surenkama ir sukompostuojama apie 1,5 tūkst. tonų žaliųjų atliekų.

Maisto atliekos. *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane* savivaldybėms numatyta užduotis – iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.

Vadovaujantis *Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano* užduotimis, MVA atskirą surinkimą arba kompostavimą planuojama organizuoti Kaišiadorių ir Žiežmarių miestuose, Pravieniškių ir Gudienos kaimuose bei Rumšiškių miestelyje. Kaišiadorių rajono savivaldybės gyvenvietės, kuriose planuojamas MVA surinkimas, pateiktos 41 lentelėje.

41 lentelė. Kaišiadorių rajono savivaldybės gyvenvietės, kuriose planuojamas MVA surinkimas bei planuojami surinkti MVA kiekiai

Gyventojų skaičius Kaišiadorių r. savivaldybėje, 2021 m.	Gyvenamoji vietovė	Gyventojų skaičius gyvenvietėse, 2021 m.	Planuojamas surinkti maisto atliekų (grynasis) kiekis, t	Planuojamas surinkti maisto atliekų kiekis (su 7 proc. priemaišų), t
29 835	Kaišiadorys	8 380	563	605
	Pravieniškės	3 165		
	Žiežmariai	3 158		
	Rumšiškės ir Gudiena	2 989		
		59%	31,8 kg/gyv.	34,2 kg/gyv.

Šaltinis: Kauno RATC duomenys, 2022 m.

Atsižvelgiant į užsienio šalių patirtį, planuojama namų ūkius, kuriems bus teikiama MVA atskiro surinkimo paslauga, aprūpinti ne tik konteineriais, bet ir maisto atliekų kibirėliais, kurie naudojami virtuvėse. Preliminarus kibirėlių, maišelių į juos bei konteinerių poreikis Kaišiadorių rajono savivaldybėje pateiktas 42 lentelėje. Kokius maišelius naudoti šiems kibirėliams (plastikinius ar kompostuojamus), turėtų būti nuspręsta projektuojant MVA perdirbimo pajėgumus ir paaiškėjus, kokie reikalavimai priimamų atliekų švarumui bus keliami, siekiant gautą raugą toliau kompostuoti ir panaudoti žemės ūkyje.

42 lentelė. Preliminarus virtuvinių kibirėlių, maišelių bei MVA konteinerių poreikis Kaišiadorių rajono savivaldybėje

1-2 butų namai, vnt.	Būstai			Kibirėlių poreikis, vnt.	Maišelių poreikis, vnt./metus	Konteinerių poreikis	
	Butai daugiabučiuose namuose, vnt.	Iš viso savivaldybėje būstų, vnt.	Planuojamas aptarnauti namų ūkių skaičius, vnt.			Bendro naudojimo pusiau požeminiai, > 1 m ³	Individualūs (60 l talpos)
10 370	5 130	15 500	9 000	9 000	981 000	38	2 771

Šaltinis: Pasirengimo maisto ir virtuvės atliekų atskiuro surinkimo įdiegimui Kauno regiono savivaldybėse galimybių studija, Kauno RATC, 2022 m.

Vertinama, kad 2027 m. Kaišiadorių rajone bus atskirai surenkama (be žaliųjų atliekų) apie 600 t/metus maisto ir virtuvės atliekų.

Atskirai surinktų maisto ir virtuvės atliekų apdorojimui Kauno regione planuojami sukurti regioniniai Maisto atliekų perdirbimo pajėgumai. Kol kas dar nėra priimtas galutinis sprendimas dėl techninių sprendinių ir vietos alternatyvos pasirinkimo. Regioninis Maisto atliekų perdirbimo įrenginys gali būti įrengiamas Kauno MBA arba Zabieliškio MAR teritorijose⁴. Atsižvelgiant į galimybę gauti ES finansinę paramą, kuri gali būti skiriama tik biologinių atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimui, galėtų būti įgyvendinta galimybių studijos⁹ 2.3 alternatyva - Zabieliškio MAR įrenginių teritorijoje įdiegta depakerio sistema biomasės išskyrimui bei biodujų gamybos iš išgrynintos biomasės sistema (termofilinė šlapio tipo nepertraukiamo veikimo anaerobinio apdorojimo sistema ir kreogeninio biodujų gryninimo ir suskystinimo sistema), o susidaręs raugas (digestatas) būtų nusausinamas ir kompostuojamas kartu su žaliosiomis atliekomis. Planuojamo maisto atliekų perdirbimo principinė technologinė schema bei srautų diagrama pateikta 11 paveiksle. Planuojami sukurti maisto atliekų perdirbimo pajėgumai – 15 000 t/m.

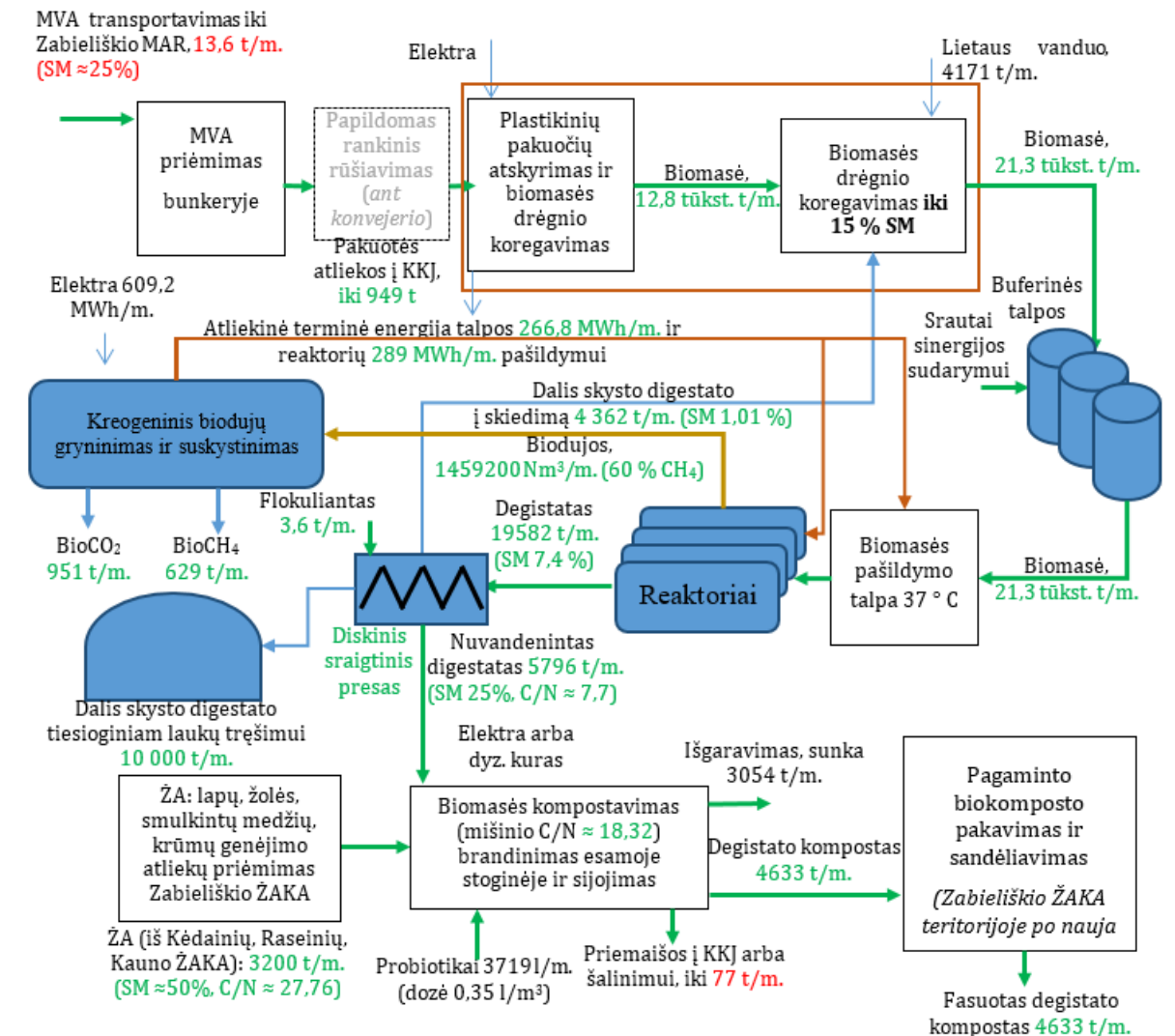
Iš MVA atskirtos priemonės (plastikinės pakuotės, stiklo pakuotės, metalinės pakuotės, kitos mechaninio atliekų (įskaitant medžiagų mišinius) apdorojimo atliekos) bus perduodamos šias atliekas naudojančioms ar šalinančioms įmonėms.

Kadangi biodujų naudojimas kogeneracijoje gaminat terminę ir elektros energiją nėra itin efektyvu, svarstoma pagamintas biogas transformuoti į didesnės pridėtinės vertės produktą – biometaną. Galutinis techninis sprendinys bus tikslinamas projektavimo metu.

Viešojo maitinimo įstaigos atsako už savo veikloje susidarančių maisto / virtuvės atliekų atskyrimą ir perdavimą atliekų tvarkytojams teisės aktų nustatyta tvarka. Diegiant maisto / virtuvės atliekų atskiuro surinkimo iš gyventojų sistemą, bus svarstoma galimybė į šią sistemą ateityje įtraukti ir viešojo maitinimo įstaigas.

Informacija apie kitų biologiškai skaidžių atliekų, esančių mišrių komunalinių atliekų sraute, planuojamą tvarkymą pateikta 2.4.5 skyriuje.

⁴ Vadovaujantis Kauno RATC užsakymu parengta Pasirengimo maisto ir virtuvės atliekų atskiuro surinkimo įdiegimui Kauno regiono savivaldybėse galimybių studija, 2022 m.

2.4.3 Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų tvarkymo ateityje vertinimas

Vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumu, didžiausias atliekų tvarkymo prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo būdu, nes tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto mechaninio apdorojimo (rūšiavimo) įrenginyje.

Kaišiadorių rajono savivaldybė yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartis su pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijomis – VšĮ „Žaliasis tasakas“, VšĮ „Gamtos ateitis“⁴⁵ ir VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“⁴⁶ - bei trišales sutartis dėl pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir paslaugų teikimo. Tačiau priėmus *Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-5172* 4, 4-2, 7, 10, 11-2 straipsnių ir 2 priedo *pakeitimo įstatymą*, savivaldybės (arba jų pavedimu – komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriai) iki

⁵ VšĮ „Gamtos ateitis“ nuo 2023-01-01 perdavė visas teises ir pareigas, organizuojant gamintojų ir importuotojų pakuočių atliekų tvarkymą, Gamintojų ir importuotojų asociacijai „Gamtos ateitis“

6 VŠĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“ pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijos Nr. 003 galiojimas panaikintas Aplinkos apsaugos agentūros 2022-10-05 sprendimu Nr. LO-4 ir įstaiga 2022-10-12 įgijo bankrutuojančios įmonės statusą.

2022 m. gruodžio 1 d. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka turėjo pradėti procedūras pakuočių atliekų tvarkytojams, kurie teiks komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo paslaugą, parinkti. O esamos bendradarbiavimo sutartys su pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją turinčiomis gamintojų ir importuotojų organizacijomis per 6 mėnesius nuo pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo ir finansavimo sutarčių pasirašymo turės būti pakeistos arba sudarytos naujos, kad atitiktų naujus Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo reikalavimus. Tikimasi, kad šie pokyčiai prisidės prie pakuočių atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemos efektyvumo didinimo.

Kaišiadorių rajono savivaldybėje gerai išvystyta pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo infrastruktūra (žr. 1.5.3 skyrių), tačiau bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, ji toliau bus tobulinama ir prižiūrima. Preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Kaišiadorių rajone pateiktas 43 lentelėje.

43 lentelė. Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Kaišiadorių rajone

Trūkstamas/ planuojamas individualių pakuočių konteinerių poreikis, vnt.		Planuojamas kolektyvinių pakuočių atliekų surinkimo konteinerių ir aikštelių poreikis, GYVENTOJAMS, vnt.					Planuojamas kolektyvinių pakuočių atliekų surinkimo konteinerių poreikis, JURIDINIAMS ASMENIMS, vnt.		
<i>Pakuočių, 0,24 m³</i>	<i>Stiklo, 0,12 m³</i>	<i>Popieriui</i>	<i>Plastikui</i>	<i>Stiklui</i>	<i>Konteinerių aikštelės</i>		<i>Popieriui</i>	<i>Plastikui</i>	<i>Stiklui</i>
900	500	-	-	-	-		110		60

Šaltinis: savivaldybės duomenys, 2022 m.

Kadangi patys žemiausi rūšiavimo rezultatai (mažiausi tinkamai išrūšiuoti ir sutvarkyti kiekiai) yra daugiabučiuose gyvenančių gyventojų, kurie naudojami bendro naudojimo konteineriais, tad šiai tikslinei grupei turės būti skiriamas didžiausias dėmesys, skatinant rūšiuoti atliekas ir naudotis jau sukurta rūšiavimo infrastruktūra. Planuojama vykdyti viešinimo kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir tinkamą tvarkymą, didelį dėmesį skiriant daugiabučių namų gyventojų rūšiavimo įgūdžiams tobulinti.

Atsižvelgiant į tai, kad vis dar dideli pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekiai patenka į mišrias atliekas, pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimo potencialas yra ganėtinai didelis, todėl planuojama, kad iki 2027 m. atskirai surenkamų šių atliekų kiekiai turėtų išaugti beveik 2 kartus (35 lentelė). Atliekų turėtojams bus suteikiama visa reikalinga informacija, kaip teisingai rūšiuoti atliekas, didelį dėmesį planuojama skirti švietimo kampanijoms, ir toliau bus plėtojama rūšiavimo infrastruktūra. Siekiant mažinti priemaišas ir gryninti rūšiuojamuoju būdu surinktus atliekų srautus, planuojama didinti rūšiuojamojo atliekų surinkimo kontrolę, įskaitant juridinių asmenų kontrolę.

2.4.4 Kitų komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane savivaldybėms numatytos šios rūšiuojamojo surinkimo plėtros užduotys:

- sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti;
- atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;
- iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis;
- iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas);
- pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms

atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės);

Aukščiau išvardintų atliekų atskiras surinkimas numatomas per DGASA (bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą bei apmokestinamųjų gaminių tvarkymą). Be to, gyventojams ir toliau bus siūlomi alternatyvūs atliekų atskiro surinkimo būdai, t. y. surinkimas apvažiuavimo būdu (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą) bei kitomis priemonėmis.

Planuojama, kad buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų bei naudotų padangų tvarkymo veikla ir toliau bus organizuojama bendradarbiaujant su licencijuotomis elektros ir elektroninės įrangos bei padangų gamintojų ir importuotojų organizacijomis, kurios ir toliau vykdys įsipareigojimus, numatytus teisės aktų nustatyta tvarka su Kauno RATC sudarytose sutartyse dėl buityje naudojamos elektros ir elektroninės įrangos atliekų, naudotų padangų surinkimo Kauno RATC įrengtose DGASA ir šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo. 2023 m. pradžioje Aplinkos ministerija pristatė planuojamus Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimus. Jeigu šiems įstatymo pakeitimams bus pritarta, padangų gamintojams ir importuotojams ar jų organizacijoms nereikės sudaryti sutarčių su RATC dėl padangų atliekų surinkimo DGASA ir dengti šių aikštelių eksploatavimo išlaidas. Šiose aikštelėse surinktų padangų atliekų, už kurių priėmimą bus imamas savivaldybės nustatytas mokestis, tvarkymą organizuotų RATC. DGASA nemokamai priimtų tik iš gyventojų buityje susidarančių neapmokestinamų padangų atliekas, kurių sutvarkymo sąnaudos būtų įtraukiamos į vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų kainą.

DGASA tinklo plėtra. Siekiant užtikrinti didesnį pavojingųjų, statybinių, didelių gabaritų atliekų, EEĮ atliekų, baterijų ir akumuliatorių atliekų, naudotų padangų ir kitų atliekų surinkimo ir rūšiavimo patogumą visiems komunalinių atliekų turėtojams, taip pat vykdant *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane* numatytą užduotį iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą, kad kaimo vietovėse DGASA būtų įrengta ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų, iki 2027 m. Kaišiadorių rajone planuojama įrengti **dvi naujas (papildomas) DGASA**. Aikštelių vietas parinks Kaišiadorių rajono savivaldybė taip, kad rajono gyventojams būtų patogiu jomis naudotis. Kadangi esama ir planuojamos DGASA skirtos gyventojams aptarnauti, jomis negali naudotis juridiniai asmenys, pas kuriuos taip pat susidaro didelių gabaritų atliekos, todėl planuojama peržiūrėti Kauno RATC DGASA kainodarą ir organizuoti mokamą atliekų, viršijančių nustatytus nemokamus kiekius, priėmimą iš gyventojų bei juridinių asmenų bent vienoje DGASA kiekvienoje savivaldybėje, taip pat praplečiant už mokestį priimamų atliekų rūšių sąrašą.

Siekiant padidinti DGASA paslaugų prieinamumą, planuojama organizuoti atskirą didelių gabaritų atliekų bei buityje susidarančių statybinių atliekų surinkimą apvažiuavimo būdu, individualios atliekų išvežimo paslaugos pagal gyventojų užsakymą teikimą ir pan.

Pavojingųjų atliekų surinkimas ir tvarkymas. Numatant komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, labai svarbu užtikrinti, kad į mišrių komunalinių atliekų tvarkymo įrenginius ir juose gaunamus produktus patektų kuo mažiau pavojingų medžiagų, todėl savivaldybės, organizuodamos komunalinių atliekų surinkimo sistemas, turi užtikrinti atskiro buities pavojingųjų atliekų surinkimo paslaugų teikimą ir visuomenės švietimą. Savivaldybė turi užtikrinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) surinkimą ir tai, kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekas.

Pavojingųjų atliekų surinkimas bus ir toliau vykdomas DGASA ir apvažiuavimo būdu (planuojama savivaldybėje organizuoti nemokamą apvažiuojamąjį surinkimą ne rečiau kaip 4 kartus per metus, mokamą individualią atliekų išvežimo paslaugą pagal gyventojų užsakymą, ir kt.). Kauno RATC planuoja parengti ir su visomis regiono savivaldybėmis suderinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiavimo vadovą, kuris bus skirtas gyventojams ir suteiks visą būtiną informaciją, kaip tinkamai rūšiuoti pavojingąsias atliekas. Kaišiadorių rajono savivaldybė planuojama inicijuoti buities pavojingųjų atliekų surinkimo demonstracinį projektą pasirinktoje(-ose) gyvenvietėse, įsigyjant ir pageidaujantiems gyventojams išdalinant iki 1000 vnt. specialių dėžučių buities pavojingųjų atliekų surinkimui, laikymui ir pristatymui į DGASA arba išnešimui prie individualių konteinerių, kuomet buities pavojingosios atliekos bus surenkamos apvažiuavimo būdu.

Savivaldybė arba Kauno RATC, sudarant su gamintojais ir importuotojais ar jų įsteigtomis organizacijomis sutartis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų tvarkymo sistemų, sieks, kad pavojingųjų atliekų srantai, kuriuos techniškai ir organizaciniu požiūriu galima surinkti, būtų surenkami tiesiogiai iš atliekų turėtojų, įrengiant specialius konteinerius įmonių, įstaigų ar organizacijų patalpose.

Tekstilės atliekų surinkimas. Tekstilės atliekų atskiras surinkimas ir toliau numatomas per DGASA bei vykdant konteinerinį šių atliekų surinkimą savivaldybėje. 2022 m. Kaišiadorių rajono savivaldybė pateikė paraišką APVA įsigyti 62 vnt. tekstilės konteinerių su skiriama parama (dotacija). 2023 metais nupirko ir šiuos konteinerius pastatė savivaldybės gyvenvietėse. Papildomas poreikis įsigyti tekstilės konteinerių neplanuojamas. Tekstilės konteineriai skirti pakartotiniam naudojimui tinkamiems drabužiams ir aprangos aksesuarams surinkti: tvarkingiems rūbams, avalynei, rankinėms, užuolaidoms.

44 lentelė. Tekstilės atliekų surinkimo konteineriai Kaišiadorių rajone

Savivaldybė	Turimas/ naudojamas tekstilės atliekų surinkimo konteinerių skaičius, vnt.	Pagal 2022 m. pateiktą paraišką APVA tekstilės atliekų konteinerių skaičius, vnt.	Papildomas poreikis tekstilės atliekų konteineriams, skaičius
Kaišiadorių r.	22	62	-

Šaltinis: savivaldybės duomenys, 2022 m.

2.4.5 Po pirminio rūšiavimo likusių mišrių komunalinių atliekų tvarkymo ateityje vertinimas

Siekiant atliekų tvarkymo sistemos efektyvumo ir ekonominės naudos vartotojams, mišrių komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros išlaikymas bei plėtra ir toliau bus vykdoma regioniniu principu. Planuojamu laikotarpiu numatyta modernizuoti esamus Kauno MBA įrenginius, siekiant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, o taip pat inertinių medžiagų. MBA įrenginių modernizavimas planuojamas po to, kai bus įdiegtas rūšiuojamasis maisto atliekų surinkimas. Planuojama atnaujinti biologinio apdorojimo dalį, siekiant mažinti pagaminamo techninio komposto kiekius ir skatinti panaudojimo pokytį nuo 2027 m. Kauno RATC siekia kuo daugiau atliekų perdirbti ar kitaip panaudoti, kad būtų palaipsniui atsisakoma atliekų šalinimo sąvartynuose. Kauno MBA įrenginiuose apdorojamų mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimai rodo, kad patenkančio plastiko atliekų srantas sudaro 23,6 proc., efektyviai išskiriant plastiką atliekas, šis kiekis ženkliai prisidėtų prie komunalinių atliekų perdirbimo užduoties įgyvendinimo. Turimų rūšiavimo pajėgumų efektyvumo didinimas gerintų racionalaus lėšų panaudojimo, žiedinės ekonomikos principų įgyvendinimą, mažintų mokestinę naštą gyventojams, kadangi plastiko atliekų paruošimo perdirbimui efektyvinimas mažintų jo šalinimo ar deginimo kaštus. MBA įrenginių modernizavimo terminai ir apimtys priklausys nuo planuojamos gauti ES paramos.

Per DGASA surinktų atliekų apdorojimui ir (ar) galutiniam sutvarkymui planuojama įrengti didelių gabaritų, statybinių ir kt. atliekų apdorojimo aikštes, o taip pat deginti skirtų ir mišrių komunalinių atliekų terminuoto laikymo aikštes Lapių k., Kauno r. ir Zabieliškio k., Kėdainių r. Mišrių komunalinių atliekų terminuoto laikymo aikštes (20000 t Lapėse ir 8000 t Zabieliškyje) sąvartynuose planuojama įrengti tam atvejui, jeigu dėl atliekų deginimo įrenginių laikino veiklos sustabdymo (planinės patikros ir pan.), MBA įrenginių gedimo, einamojo remonto ar įrenginių modernizacijos kiltų poreikis laikinai saugoti iš Kauno regiono savivaldybių surinktas mišrias komunalines atliekas.

Saugiam atliekų šalinimui užtikrinti, susidarančio filtrato kiekių bei taršos mažinimui, planuojama užsipildžius likutiniam laisvam tūriui, uždengti Zabieliškio regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno Zabieliškio k., Kėdainių r. užpildytas atliekų sekcijas, uždengimui panaudojant pelenus, techninį kompostą, statybines atliekas ir kt. medžiagas. Filtrato taršos mažinimui suplanuoti Zabieliškio sąvartyno filtrato valymo įrenginiai įdiegti 2022 m.

Po rūšiavimo likusios netinkamos perdirbimui energetinę vertę turinčios atliekos ir toliau bus tiekiamos energijos gamybai. *Kauno regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane* taip pat numatyta įvertinti galimybes iš energetinę vertę turinčių atliekų gaminti ir realizuoti kietąjį atgautąjį kurą.

Kauno regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatyta priemonė – atlikti galimybių studiją dėl regioninių įrenginių (MBA, MAR, maisto atliekų perdirbimo ir kt.) ir komunalinių atliekų tvarkymo veiklos optimizavimo po 2027 m., siekiant kokybiškai pasirengti komunalinių atliekų tvarkymo planavimui sekančiam planavimo periodui nuo 2028 m.

Siekiant įgyvendinti *Valstybiniame atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plane* nustatytą valstybinę komunalinių atliekų tvarkymo užduotį – iki 2030 m. sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį, kad jis sudarytų ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį), Kaišiadorių rajone kasmet bus mažinamas likutinių komunalinių atliekų šalinimas. Prognozuojama, kad sąvartyne šalinamų komunalinių atliekų kiekis ir toliau mažės ir 2027 m. sudarys apie 4 proc. nuo visų į komunalinių atliekų tvarkymo sistemą patekusių komunalinių atliekų kiekio (36 lentelė) (darant prielaidą, kad bus šalinamos tik atliekos po apdorojimo MBA įrenginiuose, netinkamos nei perdirbimui, nei energijos gamybai). Jeigu sąvartyne taip pat būtų šalinamos gatvių sąšlavos, asbesto atliekos bei statybinių atliekų apdorojimo metu ar didelių gabaritų atliekų apdorojimo metu gauti likučiai, kurie netinkami nei perdirbimui, nei naudojimui energijai gauti, šalinamų atliekų kiekis gali būti šiek tiek didesnis, tačiau 2027 m. neviršys 8 proc.

2.4.6 Šiukšlinimo mažinimo priemonės

Pirmą kartą į *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. planą* yra įtrauktos šiukšlinimo prevencijos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti aplinkos šiukšlinimą ir sutvarkyti bešeimininkes atliekas:

- organizuoti, skatinti ir dalyvauti pilietinėse šiukšlių rinkimo iniciatyvose;
- įtraukti šiukšlių rinkimą miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse į viešųjų darbų programas;
- išplėsti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklą viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse), užtikrinti jų surinkimą ir sutvarkymą;
- siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas, plėtoti viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklą savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose;
- organizuoti padangų ir kitų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymą;
- ir kt.

2.5 Plano įgyvendinimo poveikio įmokų už atliekų tvarkymą dydžiui vertinimas

Iki 2023 m. komunalinių atliekų tvarkymo paslauga buvo vienintelė viešoji paslauga, kurios kaina nereguliuojama. Paskutiniaisiais metais didėjant gyventojų nepasitenkinimui dėl taikomo skirtingo komunalinių atliekų tvarkymo apmokestinimo savivaldybėse ir ženklus vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už paslaugas dydžio skirtumo, Aplinkos ministerijos iniciatyva buvo imtasi veiksmų, siekiant sukurti efektyvesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų apmokestinimo sistemą.

LR Vyriausybės programos įgyvendinimo plane buvo numatyta patvirtinti atliekų kainodaros principus, taikomus komunalinių atliekų tvarkymo paslaugoms. Atitinkamai 2021 m. gruodžio 23 d. priimti *Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimai* (įsigalioja 2023 m. sausio 1 d.) dėl reguliuojamos komunalinių atliekų tvarkymo kainodaros įvedimo, suteikiant papildomas funkcijas nepriklausomai reguliavimo institucijai – Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (VERT).

2023 m. sausį įsigaliojus naujam reguliavimui, VERT pagal savo patvirtintą *Komunalinių atliekų tvarkymo regioninės kainos nustatymo metodiką* (patvirtinta 2022 m. gruodžio 30 d.) nustatys regionines komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainas ir prižiūrės, kaip jos taikomos. Regioninė kaina bus nustatoma 3 metų laikotarpiui, ją sudarys Kauno RATC reguliuojama kaina, pagrįsta būtinosiomis sąnaudomis. Į regioninę kainą nebus įskaičiuojamos komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo, atliekų surinkimo ir vežimo paslaugų sąnaudos.

Nuo 2023 m. Kauno RATC visas planuojamas vykdyti, vykdomas ar įvykdytas investicijas, susijusias su reguliuojama veikla, privalės pagrįsti ir suderinti su VERT. Be to, *Atliekų tvarkymo įstatymo* pakeitime numatyta, kad RATC privalės sumokėti VERT 0,95 procento praėjusių kalendorinių metų RATC reguliuojamosios veiklos pajamų.

Taigi komunalinių atliekų, kurias savo įrenginiuose tvarkys Kauno RATC, tvarkymo kainą 2023 m. tvirtins VERT. Kadangi reguliuojama kaina bus skaičiuojama pirmą kartą 2023 m. ir šiuo metu dar nėra aiškumo dėl jos patvirtinimo, sunku įvertinti, kokia ji bus nuo 2024 m.

Reguliuojama kainos dalis skirtinguose RATC skiriasi, bet galutinėje įmokoje už komunalinių atliekų tvarkymą tai gali sudaryti vidutiniškai apie 50 proc.

Kaišiadorių rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į VERT nustatytą regioninę kainą, taip pat vadovaudamasi LR Vyriausybės patvirtintomis vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą taisyklėmis bei savivaldybės įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo teisės aktais, pridėjus savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudas ir komunalinių atliekų surinkimo iš atliekų turėtojų ir vežimo paslaugų kainą, ne vėliau kaip iki 2023 m. spalio 1 d. privalės pagal naują tvarką nustatyti įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius.

Pažymėtina, kad savivaldybės taryba, patvirtindama įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinį asmenų) ir atliekų tvarkymą dydžius, turi įvertinti, ar jų mokama suma už paslaugas **neviršys 1 proc.** vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų. Jei apskaičiuotas įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinį asmenų) ir atliekų tvarkymą dydis už atliekų tvarkymo paslaugas viršys 1 proc. vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų, savivaldybė iš naujo turės įvertinti komunalinių atliekų tvarkymo administravimo, komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudas ir perskaičiuoti įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų (fizinį asmenų) ir atliekų tvarkymą dydį, kad jis neviršytų 1 proc. vidutinių mėnesio statistinių savivaldybės namų ūkio pajamų.

3.KAIŠIADORIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO PRIEMONĖS

3.1 Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas 2021-2027 m.

Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo priemonės, skatinančios atliekų paruošimą naudoti pakartotinai, perdirbimą, kitokį naudojimą ir saugų atliekų šalinimą, pateiktos 45 lentelėje. Šiame priemonių plane numatytas ir prognozuojamas preliminarus investicijų poreikis komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros objektams (naujų įrengimui ar esamų plėtrai bei modernizavimui), lėšų poreikis visuomenės švietimui bei galimi finansavimo šaltiniai. Kaip jau buvo minėta 2.5 skyriuje, nuo 2023 m. Kauno RATC visas planuojamas vykdyti, vykdomas ar įvykdytas investicijas, susijusias su reguliuojama veikla, privalės pagrįsti ir suderinti su VERT.

2021-2027 metų vykdymo laikotarpiu Kauno regione bus baigta kurti ir pradėta eksploatuoti jau suplanuota regioninė komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra – Maisto atliekų perdirbimo įrenginys. Kaišiadorių rajono savivaldybėje bus įrengtos 2 naujos DGASA, esant finansavimo galimybėms bus įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė. Taip pat bus eksploatuojama regioninė infrastruktūra - Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginiai, regioniniai sąvartynai (Lapių ir Zabieliškio), didelių gabaritų, statybinių ir kt. atliekų apdorojimo aikštelės, vykdoma uždarytų sąvartynų priežiūra. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos principai Kaišiadorių rajone iš esmės išliks tokie patys, kaip yra suplanuota ir numatyta *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane*, patvirtintame atnaujina 2015 m. balandžio 30 d. Kaišiadorių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. V17-118, t. y. ir toliau bus vystomas rūšiuojamasis atliekų surinkimas, o mišrios komunalinės atliekos apdorojamos regioniniame MBA įrenginyje, mažinamas sąvartyne šalinimų atliekų kiekis.

Pagrindinis dėmesys šiuo planavimo laikotarpiu bus skiriamas atliekų prevencijos, paruošimo naudoti pakartotinai bei perdirbimo skatinimui. Šių tikslų bus siekiama ne tik įgyvendinant technines priemones (pvz., sudarant geresnes atliekų rūšiavimo sąlygas), bet ir stiprinant atliekų tvarkymo reikalavimų įgyvendinimo kontrolę bei šviečiant ir informuojant visuomenę.

2 skyriuje pateiktas detalesnis *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo priemonių aprašymas.

45 lentelė. Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo plano įgyvendinimo 2021-2027 m. priemonės.

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, I, Kauno RATC, kitos lėšos	
1 tikslas. Bendradarbiaujant su atliekų turėtojais, ugdyti sąmoningumą bei atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų supratimą (permąstyti, sumažinti, naudoti pakartotinai ir perdirbti, naudoti energijos gamybai)								
1.1. uždavinys. Padidinti visuomenės įsitraukimą įgyvendinant atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus per partnerystes, didesnę komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir įvairias žiniasklaidos priemones								
1.1.1. Sukurti Kauno RATC išmaniają programėlę apie Kauno RATC teikiamas paslaugas su galimybe integruoti savivaldybių informaciją (apie teikiamas komunalinių atliekų surinkimo paslaugas, atliekų surinkimo grafikus, remonto dirbtuves, labdaros organizacijas ir pan.)	Kauno RATC	2025 m.	I, Kauno RATC, kitos lėšos	100,0			100,0	121,0
1.1.2. Vykdyti viešinimo kampanijas, skatinančias atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (ypač maisto, tekstilės, statybinių, baldų, pakuočių, padangų, pavojingųjų atliekų) ir tinkamą tvarkymą, didelį dėmesį skiriant gyventojų rūšiavimo įgūdžiams tobulinti, įtraukiant ir 2.1.1, 2.2.1 bei 3.1.1 priemonėse numatytas temas	Kauno RATC, savivaldybė	2022-2026 m.	2021-2027 ESF, I, Kauno RATC, VB, kitos lėšos	376,4		308,9	67,5	455,5
1.1.3. Didinti rūšiuojamojo atliekų surinkimo kontrolę, taikyti atsakomybę už savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklių pažeidimus	Savivaldybė, komunalinių atliekų vežėjai	2023-2027 m.	I, SB, Kauno RATC, kitos lėšos					
1.2. uždavinys. Stiprinti Kaišiadorių rajono savivaldybės darbuotojų administracinius gebėjimus žiedinės ekonomikos, atliekų prevencijos ir efektyvaus tvarkymo srityse								
1.2.1. Dalyvauti konferencijose, seminaruose ar mokymuose komunalinių atliekų tvarkymo tematika, pažintinėse išvykose į kitų regionų ar šalių atliekų tvarkymo įrenginius	Savivaldybė	2022-2027 m.	SB, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, I, Kauno RATC, kitos lėšos	
1.2.2. Dalyvauti tarptautiniuose projektuose komunalinių atliekų prevencijos ir tvarkymo tematika (esant kvietimams ir pagal tikslingumą)	Savivaldybė	2022-2027 m.	SB, kitos lėšos					
2 tikslas. Mažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ir šukšlinimą								
2.1. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti maisto švaistymą								
2.1.1. Vykdyti visuomenės švietimo ir informavimo kampaniją apie maisto atliekų prevenciją, tinkamą rūšiavimą ir tvarkymą (1.1.2 priemonės dalis)	Kauno RATC, savivaldybė	2023-2027 m.	2021-2027 ESF, I, Kauno RATC, kitos lėšos	Žr. 1.1.2 priemonę				
2.1.2. Įgyvendinti taupaus maisto vartojimo iniciatyvas mokyklų, darželių, darboviečių valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą	Savivaldybė	2023–2027 m.	SB lėšos					
2.2. uždavinys. Padėti gyventojams keisti elgesį, siekiant sumažinti susidarančių komunalinių atliekų kiekį ar jų pavojingumą								
2.2.1. Organizuoti viešinimo kampaniją, ypatingai atkreipiant dėmesį į ilgalaikio vartojimo gaminius, tekstilę ir vienkartinius gaminius, skatinančią rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus, vengti vienkartinį plastikinių gaminių vartojimą (1.1.2 priemonės dalis)	Kauno RATC	2023–2027 m.	2021-2027 ESF, I, Kauno RATC, VB, kitos lėšos	Žr. 1.1.2 priemonę				
2.2.2. Skatinti gyventojus saugiai pašalinti asbestinio šiferio ir kitas asbesto turinčias atliekas ir suteikti informaciją apie finansinę paramą namų ūkiuose susidarančių asbesto atliekų šalinimui	Savivaldybė	2022–2027 m.	SB, Kauno RATC, kitos lėšos					
2.3. uždavinys. Plėtoti ir vystyti paruošimo naudoti pakartotinai veiklą								

Priemonė	Vykdotojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, I, Kauno RATC, kitos lėšos	
2.3.1. Organizuoti atskirą pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų (tekstilės, drabužių, baldų, elektros ir elektroninės įrangos, sporto ir laisvalaikio inventoriaus ir kt.) surinkimą per DGASA ir/ar priėmimo vietas (stoteles) „Atiduotuvės“	Kauno RATC arba savivaldybė	2023–2027 m.	I, Kauno RATC, kitos lėšos					
2.3.2. Teikiant mokamą daiktų/atliekų surinkimo iš namų ūkių paslaugą ir nuvežimą į DGASA ar „Atiduotuvę“, gerinti pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų surinkimo stotelių/ DGASA tinklo „Atiduotuvės“ paslaugų prieinamumą	Komunalinių atliekų vežėjai	2024–2027 m.	Privačios, kitos lėšos					
2.4 uždavinys. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles								
2.4.1. Organizuoti, skatinti ir dalyvauti pilietinėse šiukšlių rinkimo iniciatyvose	Kauno RATC, savivaldybė	2023–2027 m.	SB, kitos lėšos					
2.4.2. Įtraukti šiukšlių rinkimą miškuose, aplink vandens telkinius, pakelėse į viešųjų darbų programas	Savivaldybė	2023–2027 m.	SB, kitos lėšos					
2.4.3. Išplėsti antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklą viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse), užtikrinti jų surinkimą ir sutvarkymą	Savivaldybė	2023–2027 m.	SB, GI, kitos lėšos					
2.4.4. Siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas, plėtoti viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklą savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose	Savivaldybė	2023–2027 m.	SB, VB, kitos lėšos					
2.4.5. Organizuoti padangų ir kitų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymą	Savivaldybė	2023 - 2027 m.	VB, SB, kitos lėšos					
3 tikslas. Didinti komunalinių atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir mažinti mišrių komunalinių (nerūšiuotų) atliekų kiekius								
3.1. uždavinys. Skatinti atliekų turėtojus kompostuoti biologines atliekas namų ūkio sąlygomis								

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, I, Kauno RATC, kitos lėšos	
3.1.1. Skatinti namudinį kompostavimą žaliosioms ir (ar) maisto atliekoms, parengti ir platinti atliekų turėtojams maisto ir žaliųjų atliekų kompostavimo namų ūkio sąlygomis instrukciją (lankstinukus, informaciją internete, žiniasklaidoje) (1.1.2 priemonės dalis)	Savivaldybė, Kauno RATC	2023-2027 m.	I, Kauno RATC, kitos lėšos	Žr. 1.1.2 priemonę				
3.1.2. Plėtoti Kaišiadorių rajono savivaldybės individualių namų gyventojų aprūpinimą namudinio kompostavimo dėžėmis/konteineriais, skirtais kompostuoti žaliąsias ir (ar) maisto atliekas (Kaišiadorių raj. sav. poreikis – 4000 vnt. žaliosioms atliekoms)	Savivaldybė, Kauno RATC	2023-2027 m.	SB, VB, I, kitos lėšos	520,0		520,0		629,2
3.1.3. Atnaujinti bei papildyti rinkliavos/įmokos mokėtojų registrus informacija apie kompostuojančius namuose namų ūkius, jiems suteiktas priemones	Savivaldybė	2024-2027 m.	I, kitos lėšos					
3.2. uždavinys. Plėsti biologinių atliekų (žaliųjų ir maisto atliekų) rūšiuojamojo surinkimo apimtį								
3.2.1. Įsigyti ir aprūpinti atliekų turėtojus maisto atliekų surinkimo priemonėmis (Kaišiadorių raj. sav. poreikis - 2771 vnt. individualių, 38 vnt. bendro naudojimo konteinerių, 9000 vnt. kibirėlių, transporto priemonė)	Savivaldybė, Kauno RATC	2022-2024m.	2021-2027 ESF, VB, SB, kitos lėšos	835,29		835,3	-	1 010,7
3.2.2. Organizuoti maisto atliekų rūšiuojamojo surinkimo paslaugos teikimą gyventojams	Savivaldybė	2024–2027m.	I lėšos					
3.2.3. Plėtoti žaliųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo apimtį (žaliųjų atliekų surinkimui individualių konteinerių poreikis Kaišiadorių raj. sav. 1000 vnt.)	Savivaldybė	2024–2027m.	2021-2027 ESF, VB, SB, kitos lėšos	57,0		57,0	-	69,0

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, I, Kauno RATC, kitos lėšos	
3.2.4. Vykdėti maisto atliekų ir žaliųjų atliekų rūšiavimo monitoringą ir kontrolę	Savivaldybė, Kauno RATC, komunalinių atliekų vežėjai	2024-2027 m.	I, SB, Kauno RATC, kitos lėšos					
3.3. uždavinys. Plėsti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų atskiro surinkimo (pirminio rūšiavimo) apimtį								
3.3.1. Peržiūrėti ir pagal poreikį atnaujinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Kaišiadorių rajono savivaldybėje	Savivaldybė	2024 m.	I, SB, kitos lėšos					
3.3.2. Užbaigti individualių namų aprūpinimą konteineriais pakuočių atliekoms ir kitoms antrinėms žaliavoms rūšiuoti, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais pakuočių atliekų tvarkymą (Kaišiadorių raj. sav. poreikis 900 vnt. pakuočių atliekoms ir 500 vnt. stiklo atliekoms)	Savivaldybė, gamintojai ir importuotojai	2023 m.	GI, kitos lėšos	**				**
3.3.3. Juridinius asmenis aprūpinti individualaus naudojimo arba kolektyvinio (bendro) naudojimo pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimo konteinerių komplektais (Kaišiadorių raj. sav. poreikis – 110 vnt. plastiko ir popieriaus atliekoms ir 60 vnt. stiklui)	Savivaldybė, gamintojai ir importuotojai	2023-2027 m.	GI, kitos lėšos	**				**
3.3.4. Parinkti pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo savivaldybės teritorijoje surinkimo paslaugą teikiančius atliekų tvarkytojus bei infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, plėtros, priežiūros paslaugas teikiančius paslaugų teikėjus ir sudaryti su jais sutartis (ar pavedimus)	Savivaldybė	2023 m.	Kitos lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, I, Kauno RATC, kitos lėšos	
3.3.5. Organizuoti pakuočių atliekų, susidarančių komunalinių atliekų sraute, rūšiuojamojo surinkimo ir vežimo savivaldybės teritorijoje surinkimo paslaugos bei infrastruktūros įrengimo, atnaujinimo, plėtros, priežiūros paslaugos teikimo administravimą	Savivaldybė	2023-2027 m.	GI, kitos lėšos					
3.4. uždavinys. Plėtoti kitų paruošimui naudoti pakartotinai ir perdirbimui tinkamų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas								
3.4.1. Parinkti vietas trūkstantį didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių Kaišiadorių rajono savivaldybėje įrengimui, užtikrinant jų prieinamumą atliekų turėtojams	Savivaldybė	2023-2027 m.	SB, kitos lėšos					
3.4.2. Plėsti buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti konteinerių tinklą ir per DGASA) (<i>Kaišiadorių raj. sav. pateikusi paraišką APVA įsigyti 62 vnt. tekstilės konteinerių, papildomas poreikis neplanuojamas</i>)	Savivaldybė, Kauno RATC	2022-2027 m.	2021-2027 ESF, VB, SB, I, kitos lėšos	53,94	53,94			65,3
3.4.3. Vykdyti elektros ir elektroninės įrangos atliekų priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais elektros ir elektroninės įrangos atliekų tvarkymą	Kauno RATC	2022-2027 m.	GI, Kauno RATC, kitos lėšos					
3.4.4. Vykdyti atskirą naudotų padangų ir kitų apmokestinamų gaminių priėmimą DGASA, bendradarbiaujant su gamintojais ir importuotojais, organizuojančiais apmokestinamų gaminių atliekų tvarkymą	Kauno RATC	2022-2027 m.	GI, I, privačios, Kauno RATC, kitos lėšos					
3.4.5. Vykdyti atskirą perdirbimui tinkamų atliekų (buityje susidarančių statybos ir griovimo atliekų, didelių gabaritų, žaliųjų atliekų ir kt. atliekų) surinkimą DGASA	Kauno RATC	2022-2027 m.	I, privačios lėšos, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdotojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, I, Kauno RATC, kitos lėšos	
3.4.6. Organizuoti atskirą didelių gabaritų atliekų bei buityje susidarančių statybinių atliekų surinkimą apvažiavimo būdu, individualios atliekų išvežimo paslaugos pagal gyventojų užsakymą teikimą ir pan.	Savivaldybė	2022-2027 m.	I, privačios lėšos, kitos lėšos					
3.4.7. Peržiūrėti DGASA kainodarą ir organizuoti mokamą atliekų, viršijančių nustatytus nemokamus kiekius, priėmimą iš gyventojų bei juridinių asmenų bent vienoje DGASA kiekvienoje Kauno regiono savivaldybėje	Kauno RATC	2023-2027 m.	Privačios lėšos					
3.5. uždavinys. Vystyti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir paslaugas								
3.5.1. Parengti ir su Kauno regiono savivaldybėmis suderinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiavimo vadovą gyventojams	Kauno RATC	2024 m.	I, Kauno RATC, kitos lėšos					
3.5.2. Organizuoti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų rūšiuojamąjį surinkimą (nemokamą apvažiuojamąjį surinkimą ne rečiau kaip 4 kartus per metus, mokamą individualią atliekų išvežimo paslaugą pagal gyventojų užsakymą, ir kt.)	Savivaldybė	2025-2027 m.	I, privačios lėšos, kitos lėšos					
3.5.3. Plėsti buityje susidarančios pavojingųjų atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą (plėtoti surinkimą per DGASA ir konteineriais) (Kaišiadorių raj. savivaldybės spec. konteinerių/dėžučių poreikis - iki 1000 vnt.)	Kauno RATC, Savivaldybė	2022-2027 m.	2021-2027 ESF, VB, SB, Kauno RATC, kitos lėšos	23,5		23,5		28,5
4 tikslas. Užtikrinti aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkantį komunalinių atliekų tvarkymą								
4.1. uždavinys. Užtikrinti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą								
4.1.1. Visiems atliekų turėtojams teikti viešąją komunalinių atliekų tvarkymo paslaugą, atitinkančią minimalius kokybės reikalavimus, kuriuos nustato Aplinkos ministerija	Savivaldybė, Kauno RATC	2022-2027 m.	I, GI lėšos					

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, I, Kauno RATC, kitos lėšos	
4.1.2. Nustatyti vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius, atsižvelgiant į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą regioninę kainą	Savivaldybė	2023-2027 m.	I lėšos					
4.2. uždavinys. Plėtoti Kaišiadorių rajono savivaldybės ir Kauno regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą								
4.2.1. Įgyvendinti regioninių (visų Kauno regiono savivaldybių) maisto atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo Kauno RATC projektą pagal pasirinktą parengtos galimybių studijos scenarijų	Kauno RATC	2024 m.	2021-2027 ESF, I, SB, Kauno RATC, kitos lėšos	9 700,0		9700,0		11737,0
4.2.2. Įrengti papildomas (trūkstamas) 2 DGASA savivaldybės parinktose vietose	Kauno RATC	2027 m.	2021-2027 ESF, I, SB, Kauno RATC, kitos lėšos	1 223,5		1 223,5	-	1 480,5
4.2.3. Esant finansavimo galimybėms, įrengti papildomą (trūkstamą) ŽAKA savivaldybės parinktoje vietoje	Kauno RATC	2024-2026 m.	2021-2027 ESF, I, SB, Kauno RATC, kitos lėšos	2 000,0		2 000,0		2 420,0
4.2.4. Įrengti didelių gabaritų, statybinių ir kt. atliekų apdorojimo aikšteles bei deginti skirtų ir mišrių komunalinių atliekų terminuoto laikymo aikšteles Lapių k., Kauno r. ir Zabieliškio k., Kėdainių r.	Kauno RATC	2023- 2025 m.	Kauno RATC, I, kitos lėšos	1 000,0			1 000,0	1 210,0
4.2.5. Įdiegti Zabieliškio sąvartyno filtrato valymo įrenginius	Kauno RATC	2022 m.	Kauno RATC, I, kitos lėšos	200,0			200,0	242,0
4.2.6. Atlikti galimybių studiją dėl regioninių įrenginių (MBA, MAR, maisto atliekų perdirbimo ir kt.) ir komunalinių atliekų tvarkymo veiklos optimizavimo po 2027 m.	Kauno RATC	2024-2025 m.	Kauno RATC, kitos lėšos	80,0			80,0	96,8

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, I, Kauno RATC, kitos lėšos	
4.2.7. Modernizuoti Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginius, pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, bei vykdyti atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų antrinį rūšiavimą; Kauno MBA įrenginiuose įgyvendinti plastikų atliekų paruošimo perdirbimui ir perdirbimo pajėgumų sukūrimo projektą	Kauno RATC	2025-2027 m.	2021-2027 ESF, VB, SB, I, Kauno RATC, kitos lėšos	24 000,0		24 000,0		29 040,0
4.2.8. Dalinai uždengti Zabieliškio regioninio nepavojingųjų atliekų sąvartyno Zabieliškio k., Kėdainių r. užpildytas atliekų sekcijas (šonus), uždengimui panaudojant pelenus, statybines atliekas ir kt. medžiagas	Kauno RATC	2027 m.	Kauno RATC, I, kitos lėšos	2 500,0			2 500,0	3 025,0
4.2.9. Optimizuoti mišrių komunalinių atliekų pervežimą ir modernizuoti Kaišiadorių atliekų perkrovimo stotį	Kauno RATC	2021-2023 m.	Kauno RATC, kitos lėšos	133,0			133,0	160,9
4.3. uždavinys. Aplinkai ir visuomenės sveikatai saugiu būdu eksploatuoti regioninę ir Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūrą, optimizuoti jos darbą ir poveikį aplinkai								
4.3.1. Eksploatuoti Lapių regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną ir Zabieliškio regioninį nepavojingųjų atliekų sąvartyną, kaupti lėšas jų uždarymui	Kauno RATC	2022-2027 m.	I, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.3.2. Vykdyti uždarytų sąvartynų priežiūrą po uždarymo	Kauno RATC	2022-2027 m.	I, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.3.3. Eksploatuoti regionines DGASA	Kauno RATC	2022-2027 m.	I, Kauno RATC, GI, kitos lėšos					
4.3.4. Eksploatuoti žaliųjų atliekų kompostavimo aikštes	Kauno RATC	2022-2027 m.	I, Kauno RATC, kitos lėšos					

Priemonė	Vykdotojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, I, Kauno RATC, kitos lėšos	
4.3.5. Eksploatuoti regioninius mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius Kaune (Kauno MBA) ir Zabieliškio k., Kėdainių r. (Zabieliškio MAR)	Kauno RATC	2022-2027 m.	I, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.3.6. Eksploatuoti maisto atliekų apdorojimo įrenginius	Kauno RATC	2024-2027 m.	I, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.3.7. Eksploatuoti didelių gabaritų, statybinių ir kitų atliekų apdorojimo, laikymo ir terminuoto laikymo aikštes Lapių k., Kauno r. ir Zabieliškio k., Kėdainių r.	Kauno RATC	2025-2027 m.	I, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.3.8. Valdyti kvapų bei kietųjų dalelių emisijas ir diegti kvapus bei kietąsias daleles mažinančias priemones atliekų tvarkymo įrenginiuose	Kauno RATC	2022-2027 m.	I, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.3.9. Eksploatuoti atliekų perkrovimo stotį	Kauno RATC	2022-2027 m.	I, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.4. uždavinys. Vykdyti atliekų monitoringą								
4.4.1. Nustatyta tvarka vykdyti komunalinių atliekų sudėties tyrimus	Kauno RATC	2022-2027 m.	I, Kauno RATC, kitos lėšos					
4.4.2. Vykdyti surinktų ir perduotų tvarkyti komunalinių atliekų, įskaitant ir surinktas atliekas per papildančias atliekų surinkimo sistemas, apskaitą	Savivaldybė, Kauno RATC	2022-2027 m.	I, Kauno RATC, kitos lėšos					
Iš viso:				42 802,7	53,9	38 668,3	4 080,5	51 791,3
<i>Visuomenės švietimui ir įtraukimui Kauno regiono mastu</i>				476,4	-	308,9	167,5	576,5
<i>Rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros ir kompostavimo namų sąlygomis plėtrai</i>				2 713,3	53,9	2 659,4	-	3 283,1
<i>Atliekų tvarkymo įrenginių, infrastruktūros plėtrai, atnaujinimui</i>				39 613,0	-	35 700,0	3 913,0	47 931,7

Priemonė	Vykdytojai	Įvykdymo terminas	Finansavimo šaltinis*	Preliminarus investicijų poreikis				
				iš viso, tūkst. Eur be PVM	tame tarpe priemonių, finansuojamų iš šių šaltinių, tūkst. Eur be PVM			iš viso, tūkst. Eur su PVM
					2014-2020 ESF, VB lėšos	2021-2027 ESF, VB lėšos	SB, I, Kauno RATC, kitos lėšos	
Iš viso tik Kaišiadorių rajono sav. priemonės:				4 846,3	53,9	4 659,4	133,0	5 864,0
Iš viso Kauno regioninės ar kelių savivaldybių (bendros) priemonės:				37 956,4	-	34 008,9	3 947,5	45 927,3

* Finansavimo šaltinių trumpiniai:

2014-2020 ESF – 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų lėšos,

2021-2027 ESF – 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų lėšos,

GI – gamintojų ir importuotojų lėšos,

Kauno RATC – Kauno RATC lėšos,

SB – Kaišiadorių rajono savivaldybės biudžeto lėšos,

VB – valstybės biudžeto lėšos,

I – įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą lėšos.

Privačios lėšos – atliekų turėtojų lėšos.

** - lėšų poreikis nenumatomas, infrastruktūra bus įrengiama pakuočių gamintojų ir importuotojų organizacijų lėšomis.

Atsižvelgiant į 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programoje numatytus veiksmus – didinti komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo pajėgumus bei plėtoti atliekų paruošimo perdirbti ir perdirbimo pajėgumus, planuojama, kad dalis *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane* numatytų priemonių galės būti dalinai finansuojamos 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų ir (ar) valstybės biudžeto lėšomis.

Regioninė pažangos priemonė 02-001-06-10-01 (RE) „Skatinti rūšiuojamąjį atliekų surinkimą“. Planuojama, kad iš šios pažangos priemonės bus finansuojama DGASA tinklo bei atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių „Atiduotuvė“) tinklo plėtra, maisto atliekų surinkimo konteineriai ir kitos surinkimo priemonės, pavojingųjų atliekų surinkimo konteineriai/dėžutės, taip pat regioninė visuomenės informavimo kampanija. Kaišiadorių rajono savivaldybės indėlis pažangos priemonėje bus suplanuotas bei rezultato rodikliai įvertinti, Aplinkos ministerijai parengus ir patvirtinus pažangos priemonės aprašą ir Kauno regionui parengus pažangos priemonę.

Pažangos priemonė 02-001-06-10-02 „Skatinti atliekų perdirbimą ir antrinių žaliavų panaudojimą“. Planuojama, kad iš šios pažangos priemonės bus finansuojami biologinių atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo ar plėtos projektai bei Kauno MBA įrenginių modernizavimo projektai:

Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plane numatyta priemonė	Komunalinių atliekų perdirbimo pajėgumai, t/m	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur (be PVM)	Preliminarus rezultato rodiklis ⁷
4.2.1. Įgyvendinti regioninių (visų Kauno regiono savivaldybių) maisto atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo Kauno RATC projektą pagal pasirinktą parengtos galimybių studijos scenarijų	15 000 t/m	9 700,0	5 000
4.2.3. Esant finansavimo galimybėms, įrengti papildomą (trūkstamą) ŽAKA savivaldybės parinktoje vietoje	2 400 t/m	2 000,0	1 200
4.2.7. Modernizuoti Kauno MBA ir Zabieliškio MAR įrenginius, pritaikant daugiau išrūšiuoti pakuočių ir antrinių žaliavų iš mišrių atliekų, įdiegus maisto atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, bei vykdyti atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų antrinį rūšiavimą	220 000 t/m paruošimo perdirbti pajėgumai	24 000,0	16 000

⁷ Rezultato rodiklis bus tikslinamas, Aplinkos ministerijai parengus ir patvirtinus pažangos priemonės aprašą. Rodiklis turi būti tikslinamas ir atsižvelgiant į tai, kurios konkrečiai komunalinių atliekų perdirbimo pajėgumų sukūrimo priemonės bus planuojamos įgyvendinti Kauno regione.

3.2 Plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai

Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano įgyvendinimo vertinimo kriterijai:

1. kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Kaišiadorių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m. plano* įgyvendinimo priemonės, pateiktos 45 lentelėje;
2. kaip vykdomos atitinkamų kalendorinių metų *Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano* komunalinių atliekų tvarkymo užduotys (užpildoma 46 lentelė):

46 lentelė. Valstybinio atliekų tvarkymo 2021-2027 metų plano įgyvendinimo vertinimo kriterijų ir jų siekiamų reikšmių sąrašas

VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys							
260.1-260.2	Planuojamas paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti Kaišiadorių rajono komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)	Siektina reikšmė	63%	65%	66%	67%	62%
		Faktinė reikšmė
260.3	Planuojamas šalinti Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)	Siektina reikšmė	8%	6%	5%	4%	4%
		Faktinė reikšmė
Rūšiuojamojo surinkimo kiekybinės užduotys savivaldybėms/regionui							
261.1	Planuojamas susidarymo vietoje sutvarkyti biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinkti Kaišiadorių rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekis, proc. (vertinant nuo susidarančių komunalinių atliekų)	Siektina reikšmė	60%	65%	70%	75%	80%
		Faktinė reikšmė
261.2	Namų ūkių aprūpinimas biologinių atliekų surinkimo priemonėmis bei kompostavimo susidarymo vietoje priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, tame tarpe:						
	Žaliųjų atliekų kompostavimo dėžės, vnt.	Faktinė reikšmė	
	Maisto atliekų kompostavimo dėžės, vnt.	Faktinė reikšmė	
	Žaliųjų atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	Faktinė reikšmė	
	Maisto atliekų surinkimo konteineriai, vnt.	Faktinė reikšmė	
261.5	Gyventojų aprūpinimas surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekomis surinkti, vnt.	Faktinė reikšmė		
261.7.5	Iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų	Siektina reikšmė	2	2	2	2	4
		Faktinė reikšmė					...

VAPT punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotys	Reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027
263.3.	plėsti atliekų, tinkamų paruošti pakartotinai naudoti, priėmimo vietų (stotelių) tinklą;	<i>Siektina reikšmė</i>	1	1	2	2	4
		<i>Faktinė reikšmė</i>					...